

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра англійської мови та перекладу

«До захисту допускаю»

Завідувач кафедри англійської мови та перекладу,
кандидат педагогічних наук, доцент,

_____ **Юлія ТАЛАЛАЙ**

«_____» _____ 2025 р.

**Відтворення власних назв в англomовних українських
періодичних виданнях**

Спеціальність: Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)

Освітня програма: Філологія (Англійська, німецька мови та літератури (переклад
включно))

Магістерська робота
на здобуття кваліфікації – Магістр філології за спеціалізацією «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська)»

Автор роботи: Бельдей Наталія Миколаївна

підпис

**Науковий керівник: кандидат педагогічних наук,
доцент Шагала Леся Богданівна**

підпис

Дрогобич, 2025

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

Зав. кафедрою

(підпис)

(дата)

Завдання на підготовку кваліфікаційної роботи

1. Тема: Відтворення власних назв в англomовних українських періодичних виданнях.
2. Керівник: Шагала Леся Богданівна
3. Студент: Бельдей Наталія Миколаївна
4. Перелік питань, що підлягають висвітленню у кваліфікаційній роботі
 1. дослідити теоретичні основи перекладу власних назв у медіатекстах англійською мовою;
 2. класифікувати основні типи власних назв, які зустрічаються в українських англomовних виданнях;
 3. проаналізувати методи перекладу власних назв (транслітерація, транскрипція, калькування, адаптація, контекстуальний переклад тощо);
 4. розглянути специфіку відтворення власних назв у конкретних виданнях;
 5. виявити типові помилки й труднощі перекладу та запропонувати шляхи їх подолання.

Список рекомендованої літератури

- 1. Корунець І. В.** *Теорія і практика перекладу*. Вінниця: Нова Книга, 2003. 449 с.
- 2. Карабан В. І.** *Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця, Нова книга, 2004. 576 с.
- 3. Кочерган М. П.** *Вступ до мовознавства*. 2 вид. Київ: Академія, 2005. 368 с.
- 4. Кочерган М.П.** *Загальне мовознавство* Київ: Академія, 2006. 463 с.

6. Етапи підготовки роботи

№	Назва етапу	Термін виконання	Термін звіту перед керівником, кафедрою
1	Опрацювання фактичного матеріалу і наукової літератури	грудень–березень 2024 - 2025р.	29.03.2025
2	Робота над основною частиною магістерської роботи	квітень-серпень 2025р.	30.08.2025
3	Укладання розділів магістерської роботи	вересень 2025р.	30.09.2025
4	Врахування зауважень наукового керівника	жовтень-листопад 2025р.	15.11.2025
5	Редагування та оформлення роботи	листопад 2025р.	02.12.2025

5. Дата видачі завдання _____
6. Термін подачі роботи керівнику _____
7. З вимогами до виконання кваліфікаційної роботи і завданням ознайомлений (а) _____

(підпис студента)

8. Керівник

(підпис)

Захист кваліфікаційної (магістерської) роботи

Тема

Відтворення власних назв в англomовних українських періодичних виданнях

Оцінка за стобальною шкалою: _____

Оцінка за національною чотирибальною шкалою: _____

Коротка мотивація захисту:

_____	Голова ЕК	_____	_____
Дата		підпис	прізвище, ім'я

	Секретар ЕК	_____	_____
		підпис	прізвище, ім'я

АНОТАЦІЯ

Бєльдей Н.М. Відтворення власних назв в англomовних українських періодичних виданнях. У магістерській роботі розглянуто перекладознавчі засади ономастичних одиниць в англomовних українських періодичних виданнях. Дослідження охоплює теоретичне осмислення поняття власних назв, їхні характеристики, класифікацію та особливості їхнього перекладу. Особлива увага приділяється відтворенню ономастичних одиниць в англomовних українських періодичних виданнях. Практична частина роботи зосереджена на аналізі перекладу власних назв у вибраних інтернет–ЗМІ.

Ключові слова: *власні назви, ономастика, перекладацькі норми, антропоніми, топоніми, ергоніми.*

ABSTRACT

Bieldei N. M. Rendering of Proper Names in English-Language Ukrainian Periodicals.

The master's thesis examines the translation studies principles of rendering onomastic units in English-language Ukrainian periodicals. The research provides a theoretical overview of the concept of proper names, their characteristics, classification, and specific features of their translation. Special attention is paid to the rendering of onomastic units in English-language Ukrainian periodicals. The practical part of the thesis focuses on the analysis of proper name translation in selected online media outlets.

Keywords: *proper names, onomastics, translation norms, anthroponyms, toponyms, ergonyms.*

ABSTRAKT

Bieldei N. M. Wiedergabe von Eigennamen in englischsprachigen ukrainischen Periodika.

In der Masterarbeit werden die übersetzungswissenschaftlichen Grundlagen der Wiedergabe onomastischer Einheiten in englischsprachigen ukrainischen Periodika untersucht. Die Studie umfasst eine theoretische Analyse des Begriffs der Eigennamen, ihrer Merkmale, Klassifikation sowie der Besonderheiten ihrer Übersetzung. Besonderes Augenmerk wird auf die Wiedergabe onomastischer Einheiten in englischsprachigen ukrainischen Periodika gelegt. Der praktische Teil der Arbeit konzentriert sich auf die Analyse der Übersetzung von Eigennamen in ausgewählten Online-Medien.

Schlüsselwörter: *Eigennamen, Onomastik, Übersetzungsnormen, Anthroponyme, Toponyme, Ergonyme.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ.....	8
1.1. Власні назви як лінгвістичне явище.....	8
1.2. Типологічна класифікація власних назв.....	11
1.3. Основні види перекладу власних назв.....	16
1.4. Власні назви у медійному дискурсі.....	19
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ.....	24
2.1. Специфіка функціонування англомовних періодичних видань.....	24
2.2. Огляд англомовних українських періодичних видань.....	26
2.3. Тематичні напрями та жанрова різноманітність англомовних українських періодичних видань.....	32
2.4. Прагматичний потенціал українських англомовних видань як джерела мовного матеріалу	34
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	36
РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ У АНГЛОМОВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ.....	37
3.1. Особливості перекладу антропонімів в англомовних українських періодичних виданнях.....	37
3.2. Порівняльний аналіз відтворення топонімів: типові труднощі та помилки.....	45
3.3. Особливості відтворення ергонімів.....	51
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	56
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
SUMMARY.....	67
ZUSAMMENFASSUNG.....	70

ВСТУП

Актуальність дослідження. У нинішньому багатомовному просторі, що стрімко змінюється під впливом глобалізаційних процесів, точність у перекладі власних назв англійською мовою набуває особливої ваги. Саме англomовні українські періодичні видання відіграють важливу роль у формуванні міжнародного іміджу України, а також у просуванні її культурного, політичного, економічного та соціального надбання за кордоном.

Процес перекладу власних назв супроводжується низкою труднощів, зокрема необхідністю адаптації до іншомовного контексту, варіативністю у транскодуванні, а також потребою збереження смислового й емоційного навантаження. В умовах війни, протидії інформаційним загрозам і нестабільної політичної ситуації в Україні, правильна передача власних назв набуває стратегічного значення. Помилки в перекладі можуть призводити до викривлення змісту, втрати довіри до джерел інформації або поширення недостовірних повідомлень.

Попри наявність деяких наукових напрацювань у сфері перекладу власних назв у засобах масової інформації (далі – ЗМІ), проблема залишається недостатньо вивченою. Це дослідження має як теоретичну, так і прикладну цінність для перекладачів, редакторів, журналістів, філологів та інших фахівців, які працюють з текстами англійською мовою.

Метою роботи є з’ясування особливостей і закономірностей передачі власних назв англійською мовою в українських англomовних періодичних виданнях, а також ідентифікація типових помилок і труднощів, що виникають у цьому процесі.

Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі **завдання**:

- дослідити теоретичні основи перекладу власних назв у медіатекстах англійською мовою;
- класифікувати основні типи власних назв, які зустрічаються в українських англomовних виданнях;

- проаналізувати методи перекладу власних назв (транслітерація, транскрипція, калькування, адаптація, контекстуальний переклад тощо);
- розглянути специфіку відтворення власних назв у конкретних виданнях;
- виявити типові помилки й труднощі перекладу та запропонувати шляхи їх подолання.

Предметом дослідження є лінгвістичні аспекти перекладу власних назв в українських англомовних ЗМІ.

Об'єктом дослідження є сам процес перекладу власних назв англійською мовою в періодичних виданнях України.

Цей процес охоплює широкий спектр лінгвістичних, культурних, соціальних та комунікативних аспектів, пов'язаних з відтворенням власних назв у перекладених текстах для англомовної аудиторії. Йдеться не лише про технічну сторону перекладу, а й про вибір стратегій і методів, які забезпечують адекватність, точність та відповідність культурному контексту.

Матеріалом для дослідження слугували статті з англомовних українських газет і журналів, зокрема:

- The Kyiv Independent [52],
- Kyiv Post [44],
- Lviv Today,
- Ukrainian Journal [56],
- The Ukrainian Weekly [53],
- Business Ukraine [36],
- Euromaidan Press [40] та інших.

У роботі застосовано **комплекс методів**, серед яких: описовий, порівняльно-аналітичний, лінгвостилістичний та метод кількісного аналізу.

Наукова новизна полягає у формуванні рекомендацій щодо покращення перекладу власних назв, що дозволить ефективніше доносити

інформацію до іноземної аудиторії, зберігаючи водночас культурні та змістові особливості.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути корисними для перекладачів, журналістів, викладачів та студентів гуманітарних спеціальностей, а саме у процесі вироблення необхідних компетенцій під час вивчення дисциплін лінгвістичного та перекладознавчого спрямування.

Результати магістерської праці пройшли **апробацію** шляхом: участі у 5 міжнародній науково-практичній інтернет-конференції “Mechanism of Scientific and Technical Potential Development” (13 - 14 листопада 2025 року) та публікації **тез** на тему «Відтворення ономастичних одиниць в англомовних українських періодичних виданнях»; участі у «Кременецьких педагогічних читаннях» (3 - 4 квітня 2025 року) з публікацією **статті** на тему «Від теорії до умов: аналіз поняття «педагогічні умови» у контексті раннього навчання англійської мови в Україні» (URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/88_2025/part_2/45.pdf).

Структура роботи – вступна частина, три розділи, загальні висновки, список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ

1.1. Власні назви як лінгвістичне явище

Власні назви або оніми є надзвичайно важливим та невід'ємним елементом лінгвістичної системи кожної мови. Власні назви слугують для ідентифікації та індивідуалізації предметів навколишньої дійсності.

Ономастика – це розділ мовознавства, який вивчає власні назви, їхні різновиди, будову, походження, взаємодію, сутність тощо. В Україні є багато науковців, які зробили значний внесок у дослідження власних назв, а саме: І. Корунець, Ю. Карпенко, М. Жовтобрюх, І. Бик, В. Німчук, М. Кочерган, В. Карабан, В. Русанівський та інші.

Англійський філософ Джон Стюарт Мілл у своїй праці “A System of Logic” [45, с. 41] дав одне з класичних визначень власних назв (онімів), яке стало фундаментальним у філософії мови, вказавши, що власне ім'я (*proper name*) є словом, яке слугує лише для позначення індивіда, не подаючи його опису. Воно не передає жодної інформації про властивості чи характеристики об'єкта, а лише відсилає до нього як до конкретного, єдиного у своєму роді.

У дослівнішій формі з оригіналу: *"A proper name is a word which answers the purpose of showing what thing it is that we are talking about, but not of telling anything about it."* [45, с. 41].

Тобто, на думку Мілля, власні назви не мають конотативного значення, тобто не несуть опису або ознак, а виконують суто денотативну функцію – просто вказують на об'єкт. Наприклад, ім'я «Сократ» просто ідентифікує конкретну людину, але не говорить нічого про те, ким вона була чи які мала риси.

Як зазначено в Оксфордському словнику [46], власна назва – це назва особи, місця чи організації, що починається з великої першої літери, наприклад, *Олександр, Лондон, Організація Об'єднаних Націй*.

В українській та англійській мовах велика буква підкреслює відмінність та значимість власної назви.

Відповідно до визначення у Кембриджському словнику [39], яке є більш деталізованим порівняно з вище наведеним, власні назви – це іменники, що позначають конкретні унікальні предмети, такі як імена людей, географічні назви, назви організацій тощо, і вони зазвичай пишуться з великої літери.

Визначення онімів у Оксфордському та Кембриджському словниках є схожими і ми цілком погоджуємося з ними. Далі розглянемо визначення власних назв, які були наведені українськими науковцями.

В. Русанівський вказав, що власна назва (онім) – це «назва, що служить для позначення і розрізнення одиничних предметів серед однорідних». [29, с. 146].

Отже, власна назва виконує функцію індивідуалізації, надаючи об'єкту неповторності та виокремлюючи його серед інших подібних. Тому повноцінне розуміння власної назви можливе лише у зв'язку з конкретним об'єктом, який вона позначає. У відриві від цього об'єкта власна назва може не мати очевидного смислового наповнення чи пояснення.

У свою чергу, М. Кочерган зазначає, що власні назви, на відміну від загальних, слугують для виділення названого ними об'єкта з низки подібних, для його індивідуалізації та ідентифікації [16, с. 59]. Це визначення є схожим із вищенаведеним В. Русанівським.

Тож варто зазначити, що на відмінно від загальних назв, які визначають однотипні об'єкти, власні назви у свою чергу вирізняють об'єкт з класу однотипних, тобто індивідуалізують його. Наприклад, *Десна* і *Житомир* є власними назвами, але у ряді загальних назв – це географічні назви ріки та міста. Слід додати, що власні назви використовуються для позначення унікальних об'єктів, таких як особи, географічні об'єкти, установи, організації та інші явища, що не мають аналогів у межах певної категорії.

Нижче наведемо основні риси, які характеризують власні назви:

1. Індивідуальність – вони вказують на конкретний об'єкт, явище або особу, відрізняючи його від інших представників тієї ж категорії;
2. Стабільність форми - у більшості випадків власні назви зберігають постійну мовну форму, хоча іноді можуть зазнавати певних змін;
3. Відсутність описового значення – на відміну від загальних назв, власні зазвичай не передають властивостей чи характеристик об'єкта, а виконують передусім функцію ідентифікації;
4. Мовні та граматичні особливості – наприклад, в англійській мові власні назви часто вживаються з означеним артиклем, тоді як в українській вони традиційно пишуться з великої літери [20, с. 131].

Також нижче наведемо функції онімів, щоб додатково підкреслити їхню значимість у лінгвістичній системі кожної мови:

1. Ідентифікаційна функція, яка, на нашу думку, є однією із найважливіших, адже дозволяє акцентувати унікальність певного предмету, особи, організації чи явища.

Наприклад, *Іван Франко, держава Україна, Наше Радіо*.

2. Інформативна функція, за допомогою якої передається контекстна інформація про власну назву – її географічні, культурні, історичні та соціальні особливості.

Наприклад, *Париж* це не просто місто-столиця Франції. Воно є символом кохання і асоціюється з Ейфелевою вежею, червоними беретами, багетами та круасанами.

3. Емоційно-оцінна (конотативна) функція. Багато онімів несуть в собі емоційний та ідеологічний зміст, зокрема, у засобах масової інформації та в політичному просторі.

Наприклад, *міста Буча, Маріуполь, рашисти, окупанти*. Ці власні назви викликать певні образи, емоції та асоціації у реципієнта.

4. Культурно-ідентифікаційна функція, яка сприяє формуванню національної або культурної ідентичності і відображає важливі елементи української культури та історії.

До прикладу, *Революція Гідності*, вишиванка, козацтво.

5. Мнемонічна (запам'ятовуюча) функція. У силу специфіки певних власних назв їх легко розпізнати та запам'ятати.

Наприклад, *Apple, New York, Chanel*.

6. Комунікаційна функція, за допомогою якої власні назви забезпечують точність і зрозумілість у спілкуванні, особливо в міжмовній комунікації та перекладі [6, с. 95-100].

Отже, з огляду на вищенаведене, значимість власних назв полягає у тому, що вони є унікальними ідентифікаторами людей, місць та речей, і є важливими у різних аспектах комунікації. Також, вони допомагають відрізнити одну сутність від іншої та сприяють особистим та культурним зв'язкам.

1.2. Типологічна класифікація власних назв

Класифікація власних назв є необхідною для системного підходу до їхнього вивчення, аналізу та правильного перекладу. Розглянемо, які бувають різновиди власних назв та наведемо декілька прикладів до кожного з них. М. Кочерган пропонує класифікацію власних назв, яку ми опишемо нижче та проілюструємо прикладами кожен із випадків [16, 17]:

1. Антропоніми або імена людей:

Софія, Валерій Залужний, Святослав Вакарчук, Elizabeth, Sophia.

2. Топоніми або географічні назви:

Карпати, Ла-Мани, Ай-Петрі, Everest, the Avon.

3. Теоніми або назви божеств:

Зевс, Артеміда, Ра, Aphrodite, Shiva.

4. Зооніми або клички тварин:

Мурчик, Джекі, Сінді, Balloon, Sweety.

5. Астроніми або назви небесних тіл:

Марс, Юпітер, Венера, Сатурн, Mercury, Neptune, Venus.

6. Космоніми або назви зон космічного простору і сузір'їв:

Велика ведмедиця, Капела, Касіопея, Чумацький шлях, the Milky way.

7. Хрононіми або назви відрізків часу, пов'язані з історичними подіями:

Голодомор, Друга світова війна, Помаранчева революція, the Great Depression.

8. Ідеоніми або назви об'єктів духовної культури:

Дев'ята симфонія Бетховена, The Phantom of the Opera, David, Romeo and Juliet.

9. Хрематоніми або назви об'єктів матеріальної культури:

Coronation Chair, Scythian Gold, Mona Lisa painting, яйце Фаберже.

10. Ергоніми або назви об'єднань людей (товариства, організації, спілки):

Українська федерація йоги, Спілка художників України, Федерація біатлону України, The European Union.

11. Гідроніми або назви водоймищ (річки, озера, моря, болота):

Дніпро, Темза, Байкал, the river Avon.

12. Етноніми або назви народів, етнічних груп:

Українці, скіфи, європейці, Irish, Scandinavian.

Вище ми навели один із найбільш використовуваних та популярних видів класифікації власних назв. Крім зазначеної вище, також існують ще класифікація за структурними особливостями, за походженням та функціональним призначенням.

Класифікація за структурними особливостями є частиною загальної теорії ономастики, однак конкретно цей тип класифікації можна зустріти у працях М. Жовтобрюх [13].

Класифікація за структурними особливостями:

1. Прості власні назви – складаються з одного слова: *Україна, Дніпро.*

2. Складені власні назви – до складу входить два і більше слова: *Північна Америка, Велика Британія.*

3. Комплексні власні назви – назви, що містять пояснювальні компоненти або уточнення: *Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Києво-Могилянська академія»* [16, с. 210-212].

Класифікація за походженням:

1. Індоевропейського походження: *Париж, Афіни*.
2. Слов'янського походження: *Київ, Харків*.
3. Запозичені власні назви: *Нью-Йорк, Пекін*.
4. Гібридні утворення: назви, що виникли внаслідок змішування різних мовних елементів: *корпорація Microsoft, відеозапис, мікрохвиля* [26, с. 33-40].

Класифікація за функціональним призначенням:

1. Денотативні – прямо вказують на конкретний об'єкт: *Париж, Дніпро*.
2. Конотативні – несуть додаткове символічне чи емоційне значення: *золоте серце означає добру, щиру людину; Ельдорадо як метафора місця багатства*.

На нашу думку, в основу класифікації можна обрати різні критерії та розподіляти власні назви за окремими підгрупами за потреби. Пропонуємо новий, зручний та структурований спосіб класифікації власних назв, створений нами на основі попередніх видів класифікації.

1. Антропоніми (імена осіб)

- Прості: тільки ім'я або прізвище: *Олексій, Зінченко*.
- Складені: ім'я та прізвище, титул або почесне звання: *Іван Франко, кандидат наук Оксана Кришталь, Король Чарльз III*.
- Псевдоніми та художні імена: *Данте, Пітер Пен*.

2. Топоніми (географічні назви)

- Країни та державні утворення: *Україна, France, the European Union*.
- Міста, села: *Київ, Львів, Odesa*.
- Природні об'єкти: *Дніпро, Карпати, Чорне море*.
- Історичні або культурні місця: *Акрополь, Статуя Свободи*.

3. Організації та установи

- Органи державної влади: *Верховна Рада, the FBI*.
- Освітні заклади: *Київський національний університет, Harvard University*.

- Комерційні та некомерційні організації: *Google, Amazon*.

4. Топонімічно-характерні назви продуктів і брендів

- Торгові марки та бренди: *Coca-Cola, IKEA, Samsung*.
- Продукти та послуги, що мають власну назву: *iPhone, Nutella, iTunes*.

5. Астроніми (небесні тіла)

- Планети та супутники: *Mars, Venus*.
- Зірки та сузір'я: *Cepheus, Orion*.
- Космічні об'єкти та місії: *Hubble, Apollo 11*.

6. Назви творів мистецтва та літератури

- Книги та журнали: *«Кобзар», Harry Potter, Zoodiversity*.
- Фільми та серіали: *«Титанік», Game of Thrones*.
- Музичні твори та альбоми: *Symphony No. 5 by Beethoven, Bohemian Rhapsody*.

7. Інші власні назви

- Свята, події, конференції: *День Незалежності, Eurovision Song Contest*.
- Технології та наукові відкриття: *CRISPR, Internet of Things*.
- Імена тварин, відомих або символічних: *Лайка, Хатико, White Bim*.

Вважаємо, що така більш узагальнена класифікація може бути зручною для тих, хто стикається з назвами такого роду у процесі навчання.

Крім цього, дуже часто використовують ще одну наведену нижче класифікацію власних назв. Вона є зрозумілою, систематизованою та виходить із сучасної комунікаційної та когнітивної перспективи [16, с. 210-212]. Тут знаходимо такі групи та підгрупи:

1. Комунікативна роль власних назв

Ідентифікаційні - конкретно позначають об'єкт: *Тарас Шевченко, Київ, Amazon*.

Символічні / репрезентативні – несуть культурне, історичне чи емоційне значення: *Євробачення, Хатіко, Голокост*.

Маркетингові / рекламні — створені для пізнаваності та брендингу: *Nike, iPhone, Coca-Cola*.

2. Когнітивний ефект власних назв

Легко асоційовані – назви, що миттєво викликають образ або концепт: *Еверест, Львів, Лас Вегас, Хіросіма*.

Неоднозначні / багатозначні – викликають різні асоціації у різних культурних або мовних контекстах: *Apollo – міфологія та космічна місія*.

Фрагментарні / абстрактні – важко асоціювати без контексту: *CRISPR, EU, NASA*.

3. Динаміка використання власних назв

Стабільні власні назви – практично не змінюють форму та значення *Київ, Shakespeare*.

Актуалізовані / змінні – можуть модифікуватися, адаптуватися або набувати нових значень: *COVID-19, Brexit, TikTok*.

4. Міжмовна адаптація власних назв

Транскрибовані / запозичені – адаптовані в іншу мову: *Paris → Париж, Google → Гугл*.

Збережені оригінально – не перекладаються і зберігають форму: *Apple, NASA, Kyiv*.

Гібридні – поєднують елементи оригінальної назви та адаптації: *McDonald's → МакДональдз*.

5. Культурно-символічний рівень власних назв

Національні символи – об'єкти, що асоціюються з країною: *Тарас Шевченко, Євробачення в Україні, Київський майдан*.

Глобально представлені – всесвітньо відомі імена та бренди: *Einstein, Coca-Cola, Google*.

Локальні / регіональні – значущі лише для певної спільноти або регіону: *Карпати, Петрівка (село), Лайка* [16, с. 212-214].

Загалом можемо сказати, що кожна із вищенаведених класифікацій акцентує увагу на тому чи іншому аспекті особливостей власних назв. Оскільки оніми мають різну структуру та особливості, це виливається у такий різноманітності їхнього аналізу та опису.

Отже, у цій класифікації подано додаткові параметри оцінки назв, що не згадувались у попередніх.

Залежно від того, який принцип покладено в основу класифікації, виокремлюють різні типологічні категорії онімів. У разі поєднання і комбінації критеріїв, можемо отримати більш розширений, узагальнену опис-класифікацію власних назв. Це допомагає у виборі стратегій перекладу.

1.3. Основні види перекладу власних назв

Важливим питанням у вивченні власних назв є відтворення їх у перекладі. Існує декілька видів перекладу онімів і питання, який саме обрати є нелегким. Правила, за якими слід виконувати переклад власних назв остаточно неуніфіковані. Переклад власних назв – це комплексний процес, який передбачає урахування історичних, культурних, лінгвістичних та культурно-обумовлених особливостей оригінального тексту.

У загальному, згідно з перекладацькими нормами, власні назви не перекладаються у буквальному сенсі, проте існує набір способів, які надають можливість перекласти власні назви найбільш точно та адекватно.

Залежно від типу власної назви, традицій перекладу та функцій, що виконує власна назва в тексті, виділяють кілька основних способів її перекладу [15, с. 420].

1. Транскрипція

Транскрипція передає звучання власної назви засобами фонетичної системи мови перекладу. Тобто головним є збереження фонетичної подібності до оригіналу.

- *London* → *Лондон*
- *George* → *Джордж*

Транскрипція застосовується тоді, коли важливо зберегти автентичне звучання і назва не має усталеної форми в мові перекладу.

2. Транслітерація

Цей спосіб перекладу орієнтовано на передачу написання власної назви за допомогою графічних засобів іншої мови. Орієнтується не на вимову, а на графіку.

- *Microsoft* → *Майкрософт*
- *Harry Potter* → *Гаррі Поттер*
- *Instagram* → *Інстаграм*
- *Robin Hood* → *Робін Гуд*

Цей спосіб широко використовується у ЗМІ для передачі прізвищ, імен, назв брендів, географічних об'єктів тощо.

3. Калькування або дослівний переклад

Калька передбачає буквальний переклад елементів власної назви, коли її смислова структура зрозуміла і може бути адекватно передана іншою мовою.

- *Greenland* → *Гренландія* («Зелена земля»)
- *Black Sea* → *Чорне море*
- *Commonwealth of Independent States* → *Співдружність*

Незалежних Держав

Калькування доцільне тоді, коли елементи назви мають прозору семантику.

4. Переклад шляхом опису або дескриптивний переклад

Цей спосіб використовується у випадках, коли власна назва потребує пояснення або не має еквівалента в мові перекладу. Часто використовується щодо назв культурних реалій, міфологічних імен, історичних назв.

- *Big Ben* → *Вежа з годинником «Біг-Бен»*
- *The Tower of London* → *Лондонський Тауер, середньовічна фортеця в Лондоні*
- *The Times* → *Газета «Таймс»*

Опис допомагає передати значення або функцію власної назви, щоб уникнути неповноти сприйняття інформації читачем або полегшити розуміння. Це залежить від читацької аудиторії [15, с. 426].

Спостерігаємо, що по суті має місце поєднання описового перекладу з транскодуванням.

5. Адаптація

Адаптація передбачає пристосування власної назви до норм мови перекладу або культури реципієнта. Такий підхід використовується, коли важливо забезпечити зрозумілість або легкість сприйняття.

- *John* → *Іван* (у художніх текстах таких як казки, переспіви)
- *Santa Claus* → *Святий Миколай*

6. Передача усталеними відповідниками

Деякі власні назви мають історично закріплені варіанти в мові перекладу. Це стосується переважно топонімів, імен видатних діячів, країн, історичних місць тощо.

- *Germany* → *Німеччина*
- *Florence* → *Флоренція*
- *Venice* → *Венеція*
- *Shakespeare* → *Шекспір*

Такі назви закріплюються в словниках і довідниках, тому в перекладі використовуються саме ці форми.

7. Змішана передача або комбінований метод

Іноді застосовується поєднання кількох методів перекладу: наприклад, транскрипція + калька або транслітерація + опис.

- *New York Times* → Газета «Нью-Йорк Таймс»
- *Notre Dame de Paris* → Собор Паризької Богоматері [15, с. 428].

Варто зазначити, що вибір способу перекладу власної назви залежить від низки чинників:

- типу власної назви (антропонім, топонім, хрематонім тощо);
- ступеня усталеності назви в мові перекладу;
- лінгвістичних і культурних традицій мови-реципієнта;
- контексту й жанрової специфіки тексту.

Коректний переклад власних назв англійською мовою у періодичних українських виданнях забезпечує точність подачі інформації, збереження культурної автентичності й полегшує сприйняття тексту читачем.

1.4. Власні назви у медійному дискурсі

Медійний дискурс – це мовна форма, яка використовується в ЗМІ для передачі фактів, формування громадської думки та створення певного образу подій, осіб чи явищ. До нього належать такі жанри, як новинні повідомлення, інтерв'ю, політичні програми, рекламні матеріали, публікації у соціальних мережах, а також заголовки газет і журналів.

У межах медійного дискурсу власні назви (оніми) виступають важливим мовним засобом, що забезпечує ідентифікацію конкретних об'єктів. Вони класифікують інформацію, вказуючи на назви організацій, історичних подій, культурних ініціатив, політичних діячів, брендів, географічних назв тощо. Крім номінативної функції, власні назви в медіатекстах часто набувають маніпулятивного, стилістичного чи емоційно-оцінного забарвлення, впливаючи на сприйняття аудиторії.

Нижче розглянемо основні *функції* власних назв в медійному дискурсі та наведемо приклади до них [8, с. 6-12; 23, с. 6-11]:

1. Функція ідентифікації – слугує для позначення певних предметів, об'єктів, населених пунктів, регіонів та інше: *Дрогобич, Солеварня, Львівська область*.

2. Інформативна функція – називає події, факти, а також особистостей, які пов'язані з певними новинами: *інавгурація Президента Сполучених Штатів Америки Дональда Трампа* [57], *Володимир Зеленський взяв участь у засіданні Організації Об'єднаних Націй* [48].

3. Оцінна функція – у залежності від контексту власні назви можуть передавати ставлення до тієї чи іншої події чи особистості: *рашисти, орки, київський чи путінський режими, одіозний олігарх Ігор Коломойський*.

Оцінна характеристика посилюється за рахунок відповідних прикметників.

4. Інтертекстуальна функція, яка слугує сигналом чи тригером до певних історичних знань і транслює культурну пам'ять: *розпад Радянського Союзу, Майдан Незалежності, Голодомор*. Згадані власні назви можуть викликати певні спогади, емоції та асоціації не лише в українців, а й в іноземної аудиторії.

5. Маніпулятивна функція допомагає впливати на свідомість читачів шляхом стратегічного використання власних назв або ж навмисного їхнього замовчування, наприклад, згадувати одних і тих самих політичних діячів, які вплинули на розвиток держави та спеціально замовчувати інших. [59, с. 78].

Варто зазначити, що власні назви у контексті ЗМІ не є усталеними, якщо йдеться про їхнє використання в іншомовному, у нашому випадку – англomовному, повідомленні. Їхній зміст може бути адаптований під впливом економічних, політичних, культурних та соціальних факторів. Підтвердженням цього є приклад написання англійською мовою столиці України раніше і зараз *Kiev - Kyiv*, що свідчить про вплив як геополітичних факторів так і лінгвістичних особливостей.

Оскільки ЗМІ розраховані на формування суспільної думки, привернення уваги широких мас, то основні функції медійних текстів загалом стосуються і власних назв.

Більше того, часто у заголовках ЗМІ журналісти вживають саме власні назви. До прикладу: *«Зеленський є основною перешкодою до мирних переговорів»* [48]; *«політика Дональда Трампа і наслідки для «Тесли»* [57].

У таких прикладах власні назви виконують роль семантичного ядра, тобто центрального елементу, навколо якого буде розгортатися оповідь. Таке вживання власних назв на початку заголовку підсилює психологічний вплив, сприяє запам'ятовуваності та значущості новин. Тобто, цей стиль використання власних назв дозволяє медіа швидко передати суть новин та закріпити їх емоційно у пам'яті читача.

Отже, підсумовуючи вказане, варто зазначити, що чимало знань про дійсність надходить до сучасної людини опосередковано через ЗМІ, тому власні назви відіграють ключову роль у цьому процесі. ЗМІ мають унікальну можливість впливати на розум і почуття людей, на їхній склад мислення, критерію оцінок, мотивацію тощо. Не можна не погодитися, що ЗМІ подекуди дієво творять соціальну реальність за рахунок вмілого використання онімів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі магістерської роботи ми розглянули теоретичні основи власних назв, визначили їх види, навели приклади, підкреслюючи їх важливість як окремого елементу мовної системи. З'ясовано, що оніми мають значний вплив на збагачення мови та виконують різноманітні функції в текстах, зокрема лексичну, стилістичну, комунікативну, пізнавальну та освітню. Крім того, власні назви не тільки виконують ідентифікаційну роль, але й мають здатність передавати глибші смислові відтінки, впливати на сприйняття та емоційне забарвлення тексту.

Окреслено основні ознаки онімів: унікальність, що дозволяє виокремити конкретні об'єкти серед інших; постійність, яка забезпечує стабільність їх форми (хоча в окремих випадках може бути й деяка варіативність); відсутність лексичного значення в традиційному розумінні, адже власні назви здебільшого не описують властивості об'єктів, а ідентифікують їх; а також граматичні особливості, наприклад, вживання великої літери в українській мові чи артикля в англійській.

Класифікуючи оніми за різними типами, нами виявлено їхню велику різноманітність і складність, що ще більше підкреслює важливість точного та контекстуально обґрунтованого використання власних назв у мовленні, чи то усному, чи писемному.

Окрім цього, детально розглянуто різні типи перекладу власних назв, такі як транслітерація, транскрипція, калькування та адаптація, що дає підстави до висновку, що немає єдиного універсального правила для правильного перекладу онімів. Кожен із цих типів має свої переваги та недоліки, тому ключовим аспектом є контекст, в якому використовується та чи інша власна назва, а також мета та аудиторія перекладу.

Особливу увагу ми звернули на роль власних назв у медійному дискурсі, де вони не лише виконують функцію ідентифікації об'єктів, а й слугують потужними інструментами для формування громадської думки. Власні назви

в медіа сприяють створенню конкретних образів, встановленню символічних зав'язків між подіями, людьми та явищами, що дозволяє формувати певні наративи, впливати на сприйняття аудиторії та схилити їх до тих чи інших дій.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

2.1. Специфіка функціонування англomовних періодичних видань як джерела мовного матеріалу

Англomовні українські періодичні видання відіграють важливу роль у медіапросторі, адже вони стають каналом комунікації між Україною та міжнародною спільнотою. Основна їхня аудиторія – дипломати, журналісти, інвестори, представники міжнародних організацій, а також українці, які поширюють інформацію англійською мовою.

Дослідники Б. Зелізер та С. Аллан підкреслюють, що існують різні форми журналістики залежно від цільової аудиторії: телевізійна, радіо, друкована чи онлайн [60]. Сьогодні найбільш популярною є саме онлайн-журналістика, адже електронні видання зручні для читання та доступні у будь-який час.

Англomовна українська періодика пропонує багатий мовний матеріал, який відображає актуальні культурні та соціальні тенденції.

Основні характеристики англomовних періодичних видань:

Динамічність та актуальність

Мова газет та журналів швидко реагує на зміни у світі, фіксуючи нові лексичні одиниці та мовні тенденції. Як зазначає А. Вежбицька у своїй праці «Англійська мова: сенс і культура» [7, с. 98], публіцистичний дискурс є «дзеркалом» сучасних мовних процесів, оскільки він оперативно відображає суспільні реалії.

Поворознюк С.І. підкреслює, що текст має «психологічність» – він залучає читача через ідентифікацію з автором [27, с. 124]. У сучасних онлайн-виданнях особливо популярними є інтерв'ю та біографії відомих людей.

За словами Гончара О.С., публіцистичний текст не лише інформує, а й впливає на аудиторію через переконання [10].

Жанрове та стилістичне розмаїття

Періодика охоплює широкий спектр жанрів: від коротких новинних повідомлень до аналітичних статей чи публіцистичних есе. Н. Фейрклауф [41] зазначає, що ця різножанровість дозволяє досліджувати взаємодію мови, влади та ідеологій.

Поєднання стандартизованості та експресивності

Мова газет поєднує чіткість подачі фактів з емоційним впливом. М. Фаулер [42] підкреслює, що газетна мова не лише передає інформацію, але й формує громадську думку через використання метафор, алюзій, кліше.

Соціокультурний контекст

Англомовна періодика відображає культурні коди та національну специфіку. Дж. Белл [37] вважає, що медійні тексти є цінним ресурсом для міжкультурної комунікації та навчання англійської.

Цифровий формат і доступність

Перехід до онлайн-формату зробив англомовні газети та журнали значно доступнішими. Т. ван Дейк [58] наголошує, що електронні архіви відкривають нові можливості для аналізу дискурсивних практик.

Отже, англомовні українські періодичні видання мають низку спільних рис з іноземними:

- актуальність мовного матеріалу;
- жанрову та стилістичну різноманітність;
- поєднання стандартизованості з експресивністю;
- відображення соціокультурного контексту;
- доступність у цифровому форматі.

Вони виконують подвійну функцію: з одного боку, є джерелом дослідження функціонування англійської мови в українському культурному просторі, з іншого – інструментом для аналізу суспільних процесів в Україні. Саме тому такі видання активно використовуються як у лінгвістичних дослідженнях, так і в освітньому процесі.

У нашій магістерській роботі ми зосередимося на аналізі таких англомовних українських видань, як The Kyiv Independent [52], Ukrainian Journal [56], The Ukrainian Weekly [53], Kyiv Post [44], Euromaidan Press [40] тощо. Ці ресурси поєднують міжнародні журналістські стандарти з локальним українським контентом.

Мовне оформлення зазвичай базується на британському чи американському варіанті англійської, що визначається редакційною політикою конкретного видання. Водночас тексти наповнені культурними маркерами та українськими реаліями.

2.2. Огляд англомовних українських періодичних видань

На сьогодні в Україні існує значна кількість англомовних періодичних видань, які дають змогу читачам отримувати актуальну та достовірну інформацію про події в країні та світі англійською мовою. Це не лише допомагає залишатися обізнаними щодо політичного, соціального та культурного життя, а й сприяє вдосконаленню знань англійської мови.

Важливо підкреслити, що серед читачів українських англомовних медіа – не лише громадяни України, а й іноземні дипломати, урядові установи, міжнародні організації та широка закордонна аудиторія. Це надає таким виданням особливого значення у представленні України на міжнародному рівні та формуванні її інформаційного іміджу.

Розглянемо найбільш популярні українські англомовні періодичні видання:

1. The Kyiv Independent

The Kyiv Independent є українською онлайн газетою, яка була заснована колишньою редакторською групою газети Kyiv Post у листопаді 2021 року. Читачі мають доступ до низки рубрик:

War

Business

Opinion
Eastern Europe
Culture
Investigations
War crimes
Explaining Ukraine [52].

2. Ukrainian Journal

Ukrainian Journal засновано у серпні 2002 року і є щоденним онлайн виданням, яке висвітлює важливі новини політики, бізнесу та економіки в Україні. Підписниками видання є міжнародні організації та уряди таких країн, як Британія, Канада, Ізраїль, Франція, Німеччина, Португалія, Швейцарія та багато інших.

Основними рубриками газети Ukrainian Journal є:

Nation
Business [56].

3. Lviv Today

Lviv Today є першим англomовним виданням, який було створено за межами столиці України. Журнал було засновано на Західній Україні у 2008 році. Видання розповсюджується безкоштовно через мережі готелів, бізнес-центрів та авіакомпаній.

Журнал пропонує статті такої тематики:

Upcoming Lviv
Lviv History
Exploring Lviv
Lviv Opinion
Lviv Personality
Lviv Business
Lviv Sports
Lviv Style
Lviv Society

Lviv Promotion.

4. The Ukrainian Weekly

The Ukrainian Weekly є найстарішим українським англomовним виданням ініційованим українською діаспорою у Сполучених Штатах Америки. Воно функціонує у Північній Америці з жовтні 1933 року. Видання надає можливість читачу ознайомитися із новинами в Україні та за її межами.

Журнал охоплює такі рубрики:

Ukraine

Community

Opinion

US

Canada

Around the globe

Culture/Arts

Podcasts

Sports

Як бачимо, окремі тематичні статті є характерними саме для цього видання (US, Canada Podcasts) [53].

5. Kyiv Post

Kyiv Post - це щотижнева газета, редакція якої розпочала свою діяльність у 1995 році. Спершу більшістю читачів були іноземці, які проживали та працювали в Україні і цікавилися розвитком подій у ній. Гаслом газети стали слова «Незалежність.Спільнота.Довіра» або англійською мовою “Independence.Community.Trust”.

Газета висвітлює події в Україні через такі рубрики:

War

Ukraine

World

Economics

Analysis

Opinions

Spotlight [44].

6. *Euromaidan Press*

Euromaidan Press засновано в Україні у 2014 році після подій, які відбувалися на Майдані Незалежності у Києві. Журнал видається онлайн англійською та іспанською мовами. Він може бути корисним читачам, які цікавляться подіями в Україні у сфері політики, зокрема, агресії з боку росії [40].

7. *Business Ukraine (What you need to know)*

Business Ukraine є англomовним українським періодичним виданням, яке публікують з 2007 року. Видання розповсюджують безоплатно у ресторанах, готелях, бізнес центрах та інших локаціях міста Києва. Основними темами, які висвітлюються у журналі є політика, економіка, безпека, інвестиції, суспільство, геополітика та інші [36].

8. *Krytyka*

Krytyka - це українське інтелектуальне періодичне видання (журнал), яке виходить з 1997 року на щомісячній або двомісячній основі. Його тематика охоплює глибокий аналіз актуальних політичних, культурних, соціальних і історичних процесів, а також рецензії на книжки, есе й політичну критику [43].

9. *The World of the Orient*

Метою журналу є активізація академічних досліджень у галузі сходознавства в Україні, утвердження сходознавства як важливої та невід'ємної частини українських гуманітарних наук. Завдання журналу полягають у сприянні розвитку сходознавчих досліджень, уведенні нових джерел до наукового обігу, популяризації новітніх наукових досягнень, підвищенні рівня досліджень та розвитку всебічної наукової співпраці в цій галузі.

З 1993 року в журналі публікувалися автори з понад 25 країн світу [54].

10. Ukrainian Journal of Physics

Ukrainian Journal of Physics або Український фізичний журнал є виданням Відділення фізики і астрономії Національної академії наук України, яке було засновано у 1956 році українською та російською мовами. Англomовне версія почала видаватися з 2004 року.

Журнал є у вільному онлайн доступі з 2002 року та публікує оригінальні статті та огляди в галузі експериментальної та теоретичної фізики, включаючи дослідження з фізики елементарних частинок, ядерної, атомної та молекулярної фізики, оптики та квантової електроніки, газів, плазми, фізики конденсованих середовищ, статистичної та квантової фізики, нанофізики.

Видання публікується для широкого кола дослідників, науковців, викладачів та студентів [55].

11. Zoodiversity

«Zoodiversity» це нова назва журналу «Весник зоології», який публікувався з 1967 по 2019 роки. Zoodiversity – це видання, яке публікується Видавничим домом «Академперіодика» Національної академії наук України. «Zoodiversity» публікує оригінальні статті з усіх галузей зоології (окрім суто прикладних): фауна і систематика, екологія, паразитологія, етологія, описова та порівняльна морфологія, фізіологія, палеозоологія, зоологічні аспекти охорони природи. Журнал також містить додаткові матеріали, зокрема розділи «Інформація та хроніка», «Рецензії книг» тощо [61].

12. Science and Innovations

Science and Innovations – це періодичне видання, яке вперше опублікували у 2005 році Національною академією наук України. Журнал зосереджується на проблемах інноваційної політики в Україні, результатах перспективних досліджень і новітніх розробках інститутів Національної академії наук України, університетів та інших організацій, а також на питаннях комерціалізації наукових проєктів і їхнє упровадження у виробництво.

З січня 2014 року по грудень 2020 року журнал виходив у двох паралельних виданнях: українською мовою – «Наука та інновації» та англійською мовою – “Science and Innovations”.

Починаючи з січня 2021 року журнал видається англійською мовою під назвою “Science and Innovations” [50].

Вищезгадані українські англومовні періодичні видання відіграють надзвичайно важливу роль у висвітленні подій в Україні, а також інформують про поточний стан розвитку науки в країні.

Спільними темами у виданнях 6,7,8,9 та 10 є політичні, економічні, а також суспільні. Інші ж з них видання можна вважати такими, що зорієнтовані на конкретні наукові галузі досліджень у сферах фізики чи біології.

Наведені вище перші 7 періодичних видань є особливо актуальні в умовах війни, дезінформації та масштабної пропаганди з боку росії. Саме ці ресурси дають змогу як українським, так і іноземним читачам отримувати об’єктивну та правдиву інформацію про реальний стан справ у країні. Вони стають надійним джерелом, яке формує достовірну картину подій для міжнародної спільноти.

Таким чином, англومовні українські періодичні видання є цінним джерелом не лише для розуміння суспільно-політичних процесів в Україні, але й для вивчення сучасної англійської мови.

Безумовно, на яких би конкретних темах не зосереджувалися автори статей, кожне з видань багате на використання різноманітних власних назв. Зокрема, якщо йдеться про політичні події, то це – імена публічних осіб. Теж можна сказати і про наукову сферу, у якій відкриття чи інновації пов’язані з конкретними дослідниками. На питаннях відтворення антропонімів англійською мовою зупинимося детальніше у наступному розділі.

2.3. Тематичні напрями та жанрова різноманітність англомовних українських періодичних видань

Англомовні українські періодичні видання відіграють важливу роль в українському та міжнародному медіапросторі. Вони поєднують завдання публіцистики з функцією культурного посередництва, представляючи Україну англомовному та україномовному читачеві.

На противагу загальносвітовій іншомовній пресі, українські англомовні видання мають виражений спектр тематичних пріоритетів. На нашу думку, можна виокремити такі **тематичні напрями** згаданих періодичних видань.

- актуальна інформація щодо російсько-української війни;
- політика та міжнародні відносини (висвітлення реформ, інтеграційних процесів, відносин з Європейським союзом та НАТО);
- економіка та бізнес (інвестиційний клімат, ринок праці, фінансові огляди);
- суспільство та культура (освіта, історична пам'ять, культурні події);
- туризм та імідж України (культурні маршрути, гастрономія, традиції).

Наразі, найбільш актуальною і такою, що привертає багато уваги, є інформація, що стосується російсько-українських воєнних дій. Іноземних громадян цікавлять новини щодо міжнародних переговорів, які стосуються війни в Україні, просування військ, зосередження сил тощо.

За спостереженням Л. Біланюк [38], саме культурно-презентаційна функція є однією з ключових у діяльності таких видань, адже вони працюють на створення позитивного іміджу України у світі.

А. Павленко [47] підкреслює, що англомовні українські ЗМІ виступають «медіаторами» між українським суспільством та іноземною аудиторією, адже пояснюють локальні реалії у доступній для міжнародного читача формі.

Англомовні українські видання використовують широку **палітру жанрів**, що відповідає сучасним тенденціям медіа дискурсу [41]:

- новинні повідомлення (інформативні, стислі, об'єктивні);

- аналітичні статті (поглиблений аналіз політичних чи економічних процесів);
- інтерв'ю та авторські колонки (суб'єктивний погляд, формування експертної думки);
- культурні та туристичні огляди (афіші, рецензії, поради для іноземців);
- рекламно-інформаційні матеріали (просування українського бізнесу, інвестиційних проектів).

Як зазначає Н. Фейрклау [41], жанрова різноманітність у медіа дозволяє не лише передавати інформацію, а й формувати певні ідеологічні наративи. Це особливо актуально для українських англomовних видань, адже вони не тільки інформують, але й представляють позицію України на міжнародній арені.

Слід відзначити соціокультурний аспект жанрової різноманітності.

Жанрова палітра англomовних українських ЗМІ відображає дві ключові функції [58]:

- інформаційно-аналітичну (донесення актуальної інформації до іноземного читача);
- культурно-презентаційну (формування позитивного образу України).

Т. ван Дейк [58] наголошує, що медіадискурс завжди формується у контексті певної соціокультурної реальності. Саме тому в англomовній українській періодиці жанрове різноманіття поєднує стандарти міжнародної журналістики із потребою відображати локальні українські реалії.

Отже, публікації в українських виданнях англійською мовою, як і будь-які видання в інших країнах, відображають різні сфери життя суспільства. Водночас вони презентують Україну шляхом інформування про актуальні події та їхнього аналізу.

2.4. Прагматичний потенціал українських англомовних видань як джерела мовного матеріалу

На початку XXI століття глобалізаційні процеси, активні міжкультурні контакти та розмаїття сучасних засобів масової комунікації створили сприятливі умови для взаємодії лексичних систем різних мов світу. Важливу роль у цьому відіграють ЗМІ, адже саме вони є провідним каналом поширення нових понять і термінів. Це привертає особливу увагу лінгвістів, оскільки ЗМІ стають одним із головних джерел збагачення словникового складу, у тому числі завдяки іншомовним запозиченням. Упродовж останніх десятиліть особливо відчутною стала тенденція до активного використання англомовної лексики в мовленні різних спільнот.

Як підкреслює Т. ван Дейк [58], у сучасному суспільстві мовні практики ЗМІ мають потужний вплив на аудиторію: «Люди в західних країнах, ймовірно, більше вивчають мову з публікацій у ЗМІ, ніж з усного спілкування зі своїми однолітками. Продукція мови ЗМІ величезна, і її мову чують не лише деякі люди, а й масова аудиторія. У нашому суспільстві в цілому ЗМІ домінують у мовленні. Новини визначаються цінностями та мовою, якою ці новини розповідають, відображають і виражають ці цінності. Читачі відчують, що те, як використовується мова, має впливати на зміст того, що ми отримуємо від засобів масової інформації».

Як ми зазначали раніше, нині в Україні функціонує значна кількість англомовних періодичних видань, які можна умовно поділити на кілька груп:

- наукові журнали (Ukrainian Journal of Physics, Zoodiversity, Science and Innovations), що публікують дослідження англійською мовою;
- культурні та інтелектуальні часописи (Krytyka, The World of the Orient), орієнтовані на проблематику історії, філософії та культури;
- інтернет-ЗМІ (Euromaidan Press), які інформують міжнародну аудиторію про актуальні події в Україні.

Такі видання становлять цінний матеріал для лінгвістичних досліджень, адже дозволяють формувати корпуси текстів — масштабні бази мовних даних.

У низці випадків вони подають паралельні тексти українською та англійською мовами, що робить їх особливо важливими для аналізу перекладів. Окрім того, англomовні українські медіа слугують майданчиком для репрезентації українських культурних реалій (*hromada*, *surzhyk*, *maidan*) у міжнародному контексті та відкривають нові можливості для дослідження міжмовної комунікації.

З практичного погляду, англomовні видання в Україні дають змогу простежувати адаптацію та варіативність англomовної термінології в різних сферах (наука, культура, медіа) [9, с. 93];

- створювати навчальні й перекладацькі матеріали;
- використовувати паралельні тексти для аналізу стилістичних і семантичних відповідників;
- застосовувати їх як корпусну базу для систем машинного перекладу та укладання глосаріїв.

Таким чином, українські англomовні періодичні видання мають значний потенціал у сучасній лінгвістиці: вони не лише сприяють розвитку перекладознавства та корпусної лінгвістики, а й формують міст між українською культурою та глобальним інформаційним простором [9, с.52].

Власні назви належать до лексичного пласту мови, а дослідження їхнього функціонування у мовах є важливими, щоб уніфікувати загальні вимоги їхнього перекладу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У цьому розділі розглянуто особливості англомовних українських періодичних видань як джерела мовного матеріалу. Аналіз дозволяє зробити певні узагальнення:

Специфіка англомовних періодичних видань полягає в тому, що вони поєднують функцію інформування міжнародної аудиторії з роллю мовного ресурсу, придатного для лінгвістичних досліджень, перекладознавчого аналізу та укладання корпусів текстів.

Огляд видань показав, що до цієї категорії належать різні типи періодики: наукові журнали (Ukrainian Journal of Physics, Zoodiversity, Science and Innovations), культурологічні часописи (Krytyka, The World of the Orient) та сучасні інтернет-ЗМІ (Euromaidan Press та інші). Кожна з цих груп виконує важливу роль у поширенні знань та інформації англійською мовою.

Тематична та жанрова різноманітність англомовних видань відображає широкий спектр суспільного життя – від академічних досліджень і культурних дискусій до новинно-аналітичних матеріалів. Це забезпечує різноплановий мовний матеріал, який може бути використаний у дослідженнях із питань стилістики, термінології та семантики.

Потенціал використання таких видань як джерела мовного матеріалу полягає у можливості створення корпусів дидактичних текстів, формування навчальних і перекладацьких матеріалів, аналізу адаптації англомовних термінів у вітчизняному контексті, а також у застосуванні паралельних текстів для машинного перекладу й укладання глосаріїв.

Таким чином, англомовні українські періодичні видання мають значну цінність не лише як засіб поширення інформації для міжнародної спільноти, але й як ефективне джерело лінгвістичного матеріалу, що відкриває широкі перспективи для сучасних досліджень.

РОЗДІЛ 3. ВІДТВОРЕННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ У АНГЛОМОВНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ

3.1. Особливості перекладу антропонімів в англомовних українських періодичних виданнях

Власні імена утворюють особливу підсистему мови, адже вони виконують функцію ідентифікації людини. Кожен із нас має ім'я та прізвище, які вказують на належність до певного роду чи сім'ї й виступають розпізнавальним знаком у суспільстві. Саме тому переклад імен та прізвищ має не лише мовознавче, а й практичне значення.

Антропоніміка - це розділ ономастики, що досліджує власні імена людей, їх складники, походження та розвиток [12, с.538].

Як зазначає І. Корунець [19], не існує єдиного закріпленого правила, яке би встановлювало, як різні типи власних назв повинні перекладатися на українську чи англійську мови. У більшості випадків українські власні назви людей відтворюють на основі фонетичної або орфографічної структури, наприклад: *Ірина* → *Iryna*, *Кирило* → *Kyrylo*, *Наталія* → *Nataliia* [19].

Проте, це правило перекладу не може застосуватися завжди, оскільки деякі українські голосні та приголосні звуки не мають відповідних звуків в англійській мові.

Система романізації

На державному рівні було прийнято систему романізації [28], яка регулює передачу українських імен та географічних назв латиницею. Її особливості:

- вона майже не використовує діакритичних знаків, тобто різних позначок над або під літерами, як у німецькій, турецькій (ö, ą), чеській (č, š) чи французькій (ç) мовах. Виняток – апостроф: *Львів* → *L'viv*, *Щербань* → *Shcherban'*;

- дозволяє іноземцям, які володіють латиницею, правильно читати українські власні назви;

- є послідовною і ґрунтується на лінгвістичних принципах.

Систему романізації мають суворо дотримуватись ті, хто вивчають іноземні мови, особливо для подальшого професійного використання. Вимоги повинні виконувати і службовці, обов'язком яких є застосування правил транскодування імен в нашій країні та за кордоном.

Нижче покажемо як представлена система романізації [28]:

Українська літера	Відповідник у системі романізації
Аа	Aa
Бб	Bb
Вв	Vv
Гг	Hh
Ґґ	Gg
Дд	Dd
Ее	Ee
Єє	Ye (на початку слова), ie (в інших позиціях)
Жж	Zh
Зз	Zz
Ии	Yu
Іі	Ii
Її	Yi (на початку слова), i (в інших позиціях)
Йй	Y (на початку слова) i (в інших позиціях)
Кк	Kk
Лл	Ll
Мм	Mm
Нн	Nn

Оо	Oo
Пп	Pp
Рр	Rr
Сс	Ss
Тт	Tt
Уу	Uu
Фф	Ff
Хх	Kh
Цц	Ts
Чч	Ch
Шш	Sh
Щщ	Shch
Юю	Yu (на початку слова), iu (в інших позиціях)
Яя	Ya (на початку слова), ia (в інших позиціях)

Також наведемо типові випадки передачі українських звуків (букв) у конкретних іменах і прізвищах людей разом із прикладами до них.

Голосні звуки:

/и/ → y (*Кирило* → *Kyrylo*, *Марина* → *Maryna*);

/і/ → i, yi, ii залежно від позиції (*Андрій* → *Andrii/Andriy*, *Їжакевич* → *Yizhakevych*);

/я/, /ю/, /є/ → ya/yu/ye або ia/iu/ie (*Яким* → *Yakym*, *Софія* → *Sofia*, *Марія* → *Maria*).

Приголосні звуки:

/г/ → h (*Григорій* → *Hryhorii*);

/ж/ → zh (*Жук* → *Zhuk*, *Жанна* → *Zhanna*);

/х/ → kh (*Харків* → *Kharkiv*);

/ч/ → ch (*Кочур* → *Kochur*), іноді с за міжнародними правилами (*Кучерявенко* → *Kuceryavenko*, *Kochur* → *Kochurenko*);

/ш/ → sh або s (*Шевченко* → *Shevchenko/Shevcenko*);

/ш/ → shch або sc (*Щедрий* → *Shchedrii/Scedriy*).

Як бачимо, на практиці прослідковується певна варіативність у позначенні звуків – /ч/, /ш/ та /щ/.

М'які приголосні звуки: палаталізація зазвичай не відтворюється, тому *Льольо* → *Lyolyo*, *Кость* → *Kost'*, *Львів* → *L'viv*, *Льоня* → *L'onia*, *Лютіж* → *L'utyzh*.

Деякі науковці пропонують транслітерацію імені *Льольо*, що дещо не відповідає усталеній таблиці романізації.

Відповідно до інформації, зазначеної у таблиці романізації, звук /Вв/ ми повинні позначати як /Vv/, наприклад, *Володимир* → *Volodymyr*, *Віра* → *Vira* чи *Валерій* → *Valeriy*.

Однак у лінгвіста І. Корунця існує інша позиція з цього приводу. Він зазначає, що звук /в/ на початку слова ближчий до [w]: *Вовчок* → *Wowchok*, *Вареник* → *Warenyk*, а в середині слова - як [v]: *Яворівський* → *Yavorivskyi*, *Світлана* → *Svitlana*, *Левко* → *Levko* [19].

Передача англійських імен українською.

Вибір українських відповідників англійських звуків залежить від позиції, традиції та походження імені. Наприклад:

/æ/ → а або е (*Angela* → *Анджела/Енджела*, *Patrick* → *Патрік/Петрік*);

/ʌ/ → а/о/у (*Justin* → *Джастін*, *Sudbury* → *Судбері*);

/ə/ у ненаголошеній позиції → відповідний голосний (*Virginia* → *Вірджинія*, *Theodore* → *Теодор*);

/i:/ → і (*Aberdeen* → *Абердін*, *Easton* → *Істон*);

/ai/ → ай (*Mike* → *Майк*, *Brighton* → *Брайтон*);

/ou/ → оу (*Rose* → *Роуз*, *Snow* → *Сноу*), але іноді просто /о/ (*Toronto* → *Торонто*).

Таким чином здебільшого прослідковується транскрибування.

Довгі голосні зазвичай передаються короткими: *Cooper* → *Купер*.

У перекладі власних назв існують сталі винятки:

George → *Георг*, *Henry* → *Генріх*, *Elizabeth* → *Єлизавета*.

Біблійні імена: *David* → *Давид*, *Matthew* → *Матвій*, але в сучасному вжитку можливі *Девід*, *Метью*.

Тобто, у перших двох випадках, а саме Давид і Матвій, маємо відповідники, а не відтворення за звучанням.

Прізвиська: завжди перекладаються: *Richard the Lionheart* → *Річард Левине Серце*, *Yaroslav the Wise* → *Ярослав Мудрий*.

Винятки прослідковуються під час відтворення імен монархів та історичних діячів.

Сучасні тенденції.

Необхідно підкреслити, що в останні десятиліття в перекладацькій практиці утвердилася загальна тенденція **транскрибувати** або **транслітерувати** іноземні власні назви, а не перекладати їх. Відповідно до цієї тенденції деякі власні імена людей і топоніми, які раніше перекладалися, тепер транскрибуються або транслітеруються [19].

Так, *Michael Faraday* тепер не *Михайло Фарадей*, а *Майкл Фарадей*; *George Washington* - *Джордж (а не Георг) Вашингтон*; *Alessandro Volta* - тепер не *Олександр*, а *Алессандро Вольта*.

Така практика зберігає оригінальне звучання та наближає українську до міжнародних стандартів.

Здійснивши аналіз, можемо сказати, що найбільші труднощі виникають при відтворенні буквосполучень та звуків, які суттєво різняться в українській та англійській мовах.

Нижче додаємо таблицю, яка містить власні назви людей, які було нами вибрано із таких періодичних видань як *The Kyiv Independent* [52], *Euromaidan Press* [40], *Business Ukraine* [36], *Kyiv Post* [44] та *Science and Innovations* [50]. Під час створення таблиці було опрацьовано понад 50 статей із згаданих вище видань. У таблиці наведено власні назви, їхнє відтворення та тип перекладу, який було використано.

№	Українська назва	Відтворення	Тип перекладу/коментар	Назва українського періодичного видання
1	Ярослава Магучіх	Yaroslava Mahuchikh	Транслітерація (буквальна)	The Kyiv Independent
2	Ігор Сікорський	Igor Sikorsky	Транслітерація та історично усталене міжнародне написання	The Kyiv Independent
3	Сергій Корольов	Serhiy Korolev	Транслітерація за стандартом українського алфавіту	The Kyiv Independent
4	Вікторія Амеліна	Victoria Amelina	Транслітерація + адаптація “Вікторія” → Victoria	The Kyiv Independent
5	Маша	Masha	Псевдонім / коротке ім’я, не перекладається	The Kyiv Independent
6	Зеленський	Zelensky	Транслітерація	The Kyiv Independent
7	Яна «Яра» Рихліцька	Yana “Yara” Rykhlitska	Транслітерація + сценічний псевдонім “Yara”	Euromaidan Press
8	Наталія «Бабочка» Бокоч	Nataliia “Babochka” Bokoch	Транслітерація + сценічний псевдонім “Babochka”	Euromaidan Press
9	Руслан Стефаник	Ruslan Stefanchuk	Транслітерація	Euromaidan Press
10	Олексій Чернишов	Oleksii Chernyshov	Транслітерація (й → ii)	Euromaidan Press

11	Іванна Климбуш- Цинцадзе	Ivanna Klympush- Tsintsadze	Транслітерація з дефісом	Euromaidan Press
12	Зеленський	Zelenskyy	Транслітерація	Euromaidan Press
13	Верка Сердючка	Verka Serduchka	Сценічне ім'я, транслітероване	Business Ukraine
14	Джамала	Jamala	Сценічне ім'я, адаптоване для англійської	Business Ukraine
15	Юлія Свириденко	Yulia Svyrydenko	Транслітерація "Ю" → Y	Business Ukraine
16	Валерій Залужний	Valery Zaluzhny	Транслітерація	Business Ukraine
17	Рустем Умеров	Rustem Umerov	Транслітерація	Business Ukraine
18	Олексій Резніков	Oleksii Reznikov	Транслітерація (й → ii)	Business Ukraine
19	Віталій Кличко	Vitali Klitschko	Транслітерація (ч → ch, ц → ts)	Business Ukraine
20	Зеленський	Zelenskiy	Транслітерація	Business Ukraine
21	Зеленський	Zelensky	Транслітерація	Kyiv Post
22	Володимир Мудрий	Volodymyr Mydry	Транслітерація	Kyiv Post
23	Юрій Бутусов	Yury Butusov	Транслітерація	Kyiv Post
24	Ірена Карпа	Irena Karpa	Транслітерація	Science and Innovations
25	Петро Андрущенко	Petro Andriushchenko	Транслітерація	Kyiv Post
26	Андрій Пишний	Andriy Pyshny	Транслітерація	Kyiv Post

27	Ім'я Сирський	Syrsky	Транслітерація	Kyiv Post
28	Сергій Наумов	Sergii Naumov	Транслітерація (й →ii)	Kyiv Post
29	Мстислав Чернов	Mstyslav Chernov	Транслітерація	Kyiv Post
30	Ольга Заставна	Olga Zastavna	Транслітерація	Kyiv Post

Вбачаємо, що в англомовних українських періодичних виданнях існує багато випадків не дотримання встановлених правил романізації. Наприклад, таку власну назву як *Igor Сікорський* подають як *Igor Sikorsky*. Хоча за правилами романізації, українському звуку /г/ відповідає англійський /h/, а українські «и» та «й» передають як англ. «у» та «і».

Власну назву *Вікторія Амеліна* в англомовному тексті транскодовано як *Victoria Amelina*, хоча для української літери «к» відповідником є англійська «k», а не «с».

Віталій Кличко перекладено як *Vitali Klitschko*, всупереч тому, що літера «й» повинна передаватися як англ. «і» у кінці слова, буква «и» як англ. «у», а «ч» як англ. «ch». Тобто, правильним варіантом перекладу є *Vitalii Klytchko*.

Володимир Мудрий графічно представлено як *Volodymyr Mudry*. Спостерігаємо очевидні відхилення у написанні прізвища, а саме: український звук /у/ передається як англ. «и», український звук /и/ як «у» англійською, а звук /й/ в кінці слова передається як англ. «і». Тобто, адекватним варіантом транскрибування імені та прізвища *Володимир Мудрий* вбачається *Volodymyr Mudryi*.

У таблиці також наведено різні варіанти перекладу прізвища *Зеленський*. В усіх випадках застосовано транслітерацію, проте використовуються різні варіанти: *Zelensky*, *Zelenskyu*, *Zelenskiy*. Це показує, що навіть при дотриманні принципу точності, на практиці форми подачі транслітерації можуть дещо

відрізнятися. Таких прикладів можна навести багато, однак на всіх зупинятися не будемо.

Проаналізувавши нашу таблицю детально, можна зробити висновок, що найбільш вживаним способом відтворення власних назв є **транслітерація**. На нашу думку, це є найбільш правильним підходом, оскільки він максимально наближено передає ім'я та прізвище конкретної особи в оригінальному звучанні. Адже ім'я є своєрідною візитною карткою людини, і його правильно вимовляти так, як його обрали батьки, або так, як сама людина представилася.

Варто зауважити, що у школах Великої Британії дітей зазвичай називають саме тим іменем, яким вони себе представили, навіть якщо для українських імен існують англійські відповідники. Це підкреслює важливість збереження оригінальної форми імені як частини особистої ідентичності.

Таким чином, транслітерація залишається найточнішим і найбільш популярним способом відтворення власних назв, адже вона передає оригінальне звучання та підкреслює ідентичність людини.

3.2. Відтворення топонімів: типові труднощі та помилки

Топоніми (від грец. *topos* – місце і *onuma* – ім'я) – це власні назви географічних об'єктів: країн, міст, річок, озер, гір, морів, вулиць тощо [30].

У Законі України від 31.05.2005 № 2604-IV «Про географічні назви» визначено, що географічна назва – це власні назви географічних об'єктів, що застосовуються для їх розпізнавання та встановлення відмінності від інших об'єктів [14].

Топоніми виконують не лише номінативну, але й культурологічну функцію, оскільки зберігають історичні, етнографічні та мовні особливості певного народу. Топоніміка як розділ ономастики вивчає походження, структуру та переклад власних географічних назв.

У перекладознавстві топоніми посідають особливе місце, оскільки:

- мають усталені історичні варіанти відтворення у мові перекладу;

- поєднують у собі елементи транскрипції, транслітерації та перекладу;
- вимагають урахування мовних норм цільової мови та традиційної практики [30].

У сучасній практиці перекладу англійських географічних назв українською мовою спостерігаються деякі тенденції. Розглянемо основні з них

1. Передача лише шляхом транскрипції

У цьому випадку зберігається звучання англійської назви, яке адаптується до української фонетики [1]:

Buckingham-shire – Бакінгемшир,

Capetown/Ohio – Кейптаун/Огайо,

Dundee – Данді,

Seattle – Сіетл,

Leeds – Лідс.

2. Комбіноване використання транскрипції та транслітерації

У двоскладових назвах можливі різні моделі відтворення:

початковий склад – транслітерація, *кінцевий* – транскрипція:

Birmingham – Бірмінгем,

Kingstown – Кінгстаун,

Sheffield – Шеффілд.

початковий склад – транскрипція, *кінцевий* – транслітерація:

Brighton – Брайтон,

Houston – Гюстон,

Wyoming – Вайомінг.

3. Традиційно усталені орфографічні форми

Деякі топоніми мають закріплені варіанти, що не відображають їхню сучасну вимову [30]:

the Arctic Ocean – Північний Льодовитий океан,

Mexico (city) Мехіко (місто) але Мексика (країна),

Mexico – Мехіко,

Texas – Техас,

New Orleans – Новий Орлеан.

4. Переклад назв географічних об'єктів.

Назви морів, океанів, гір, проток, заток, каналів та адміністративних територій завжди перекладаються [4]:

the Pacific Ocean – Тихий океан,

the Carpathians – Карпати,

the Gulf of Mexico – Мексиканська затока,

the Strait of Gibraltar – Гібралтарська протока.

5. Топоніми на основі апелятивів

Назви, утворені від загальних іменників, перекладаються:

Cape of Good Hope – мис Доброї Надії,

Golden Gate – Золоті Ворота,

Great Slave Lake – Велике Невільничє озеро.

6. Необхідність пояснювальних елементів

Деякі назви вимагають додаткових ідентифікаційних уточнень:

New England – регіон на північному сході США - Нова Англія;

New Hampshire - Нью Хемпшир (штат на північному сході США)

Maine – штат Мен,

Idaho Falls – місто Айдаго-Фолз,

Donbas – Донецький басейн.

New Guinea - острів Нова Гвінея.

7. Усталені історичні варіанти

Частина географічних назв має традиційні англійські відповідники [30]:

Варшава (Warszawa) – Warsaw,

Венеція (Venezia) – Venice,

Кельн (Köln) – Cologne,

Неаполь (Napoli) – Naples.

Українські географічні назви у більшості випадків відтворюються максимально наближено до оригіналу:

Ананьїв – Ananiiv/Ananyiv,

Запоріжжя – Zaporizhia,

Київ – Kyiv,

Одеса – Odesa.

Водночас існують винятки, коли в англійській мові збереглися історично усталені варіанти:

Кольський півострів – Kola Peninsula,

Ладозьке озеро – Ladoga,

Мала Азія – Asia Minor [4].

У результаті аналізу способів відтворення англійських географічних назв українською мовою, можна зробити низку узагальнень. По-перше, топоніми як особливий клас власних назв мають не лише номінативне, а й культурно-історичне значення, оскільки відображають традиції народу, мовні особливості та історичну спадщину. Це зумовлює складність і водночас специфіку їхнього перекладу.

По-друге, основними прийомами передачі англійських топонімів є транскрипція, транслітерація, переклад та їхні комбіновані варіанти. Вибір конкретного способу залежить від структури топоніма, традиційної практики його використання в українській мові та наявності усталених форм.

Таким чином, переклад топонімів є багатограним процесом, що поєднує мовні, історичні та культурні аспекти. Для досягнення адекватності та точності, перекладач має володіти не лише мовною компетенцією, а й знаннями з ономастики та практики міжнародної комунікації.

Нижче додаємо таблицю, яка містить географічні назви, які було нами вибрано із таких періодичних видань як The Kyiv Independent [52], Euromaidan Press [40], Business Ukraine [36], Kyiv Post [44] та Science and Innovations [50]. Під час створення таблиці було опрацьовано понад 40 статей із згаданих вище видань. У таблиці наведено топоніми, їх відтворення та тип перекладу, який було використано.

№	Українська назва	Відтворення	Тип перекладу/коментар	Назва українського періодичного видання
1	Київ	Kyiv	Транслітерація	The Kyiv Independent
2	Одеса	Odesa	Транслітерація	The Kyiv Independent
3	Київська Русь	Kyivan Rus	Транслітерація	The Kyiv Independent
4	Нью-Йорк	Niu-York	Адапована форма	The Kyiv Independent
5	Річка Калка	Kalka River	Історико- традиційний екзонім Транслітерація + переклад	The Kyiv Independent
6	Чорне море	Black Sea	переклад	The Kyiv Independent
7	Карпати	Carpathians	Адаптація + транскодування	The Kyiv Independent
8	Київська площа незалежності	Kyiv's Independence Square	Гібрид (транслітерація + переклад пояснення)	Euromaidan Press
9	Дарницький район	the Darnytskyi district	Транслітерація + переклад	Euromaidan Press
10	Житомирська область	Zhytomyr Oblast	Транслітерація	Business Ukraine
11	Полісся	Polissia region	Транслітерація + пояснення	Business Ukraine
12	Закарпатська область	Zakarpattia Oblast	Транслітерація	Science and Innovations
13	Херсонес	Chersonese	Історико- традиційний екзонім	The world of the Orient

14	Південно-Західний Крим	South-Western Crimea	Гібрид (переклад + адаптивне транскодування)	Kyiv Post
15	Узбережжя Чорного моря	Black Sea coast	Покомпонентний переклад	Kyiv Post
16	Каховська дамба	the Kakhovka dam	Гібрид (переклад + транслітерація)	Kyiv Post
17	Потьомкінські сходи	Potemkin Stairs	Гібрид адаптація + транскодування	Kyiv Post
18	Запорізька область	Zaporizhzhia region	Транскодування + переклад	Kyiv Post
19	Часів Яр	Chasiv Yar	Транслітерація	Kyiv Post
20	Майдан Незалежності	Maidan Nezalezhnosti	Транслітерація	Kyiv Post
21	Подільський район	Podil district	Транслітерація + переклад	Kyiv Post
22	Золоті Ворота	Zoloti Vorota	Транслітерація	Kyiv Post

Варто зазначити, що в англомовних українських періодичних виданнях не завжди дотримано стандартів системи романізації. Як от, наприклад, *Херсонес* перекладено як *Chersonese*, хоча звук /x/ передається звуком /kh/, а буква «е» в кінці англійського слова *Chersonese*, є зайвою. Вірним способом відтворення є *Khersones*. Очевидно, що у випадках з традиційними екзонімами вбачаються відхилення від стандартів, передбачених таблицею романізації.

Розглянувши та опрацювавши нашу таблицю, можна дійти до висновку, що такий вид перекладу як транслітерація найчастіше використовується при відтворенні назв міст, областей, районів та історичних назв.

Втім, порівняно із способами відтворення антропонімів, у передаванні англійською мовою топонімів, набагато частіше вдаються до комбінування транскодування та власне перекладу складових назви.

На нашу думку, транслітерація є зручним та адекватним способом перекладу, оскільки як із іменами та прізвищами людей, так і з географічними назвами, вона точно та влучно передає назву географічного об'єкту та його характер (використовується пояснення).

3.3. Особливості відтворення ергонімів

Відповідно до визначення зазначеного в українському інтернет-ресурсі Словник.ua [32] ергоніми – це власні назви ділових об'єднань людей. Ергоніми посідають важливу роль в ономастиці, адже містять важливу інформацію про об'єкт та називають його (номінативна функція), виконують рекламну та естетичну функцію (коли назви викликають позитивні чи негативні асоціації). Нижче ми опрацювали понад 30 інтернет статей онлайн ЗМІ – видань та виокремили різні види ергонімів, зазначивши тип перекладу з відповідними коментарями до деяких з них.

№	Українська назва	Відтворення	Тип перекладу/коментар	Назва українського періодичного видання
1	Донбаський симфонічний оркестр	Donbas Symphony Orchestra	Переклад + транслітерація	The Kyiv Independent
2	Стародавнє місто Таврійський Херсонес в Криму	Ancient City of Tauric Chersonese in Crimea	Транслітерація + переклад	The Kyiv Independent
3	Авіаційна компанія Сікорського	Sikorsky Aircraft	Транслітерація + переклад	The Kyiv Independent
4	Київська міська рада	Kyiv City Council	Транслітерація + переклад	The Kyiv Independent

5	Верховна Рада	the Verkhovna Rada	Транслітерація	Euromaidan Press
6	Національне антикорупційне бюро	the National Anti-Corruption Bureau NABU	Транслітерація акронім + пояснення	Euromaidan Press
7	Спеціалізована антикорупційна прокуратура	the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office	гібрид перекладу та уточнення структури з поясненням	Euromaidan Press
8	Київська міська військова адміністрація	Kyiv City Military Administration	Транслітерація + переклад	Euromaidan Press
9	Національна поліція	The National Police	переклад + калькування	Euromaidan Press
10	Університет імені Тараса Шевченка	Taras Shevchenko University	Транслітерація + переклад	Euromaidan Press
11	1-й стрілецький батальйон 67-ї окремої механізованої бригади	67th Separate Mechanized Brigade's first rifle battalion	Гібрид перекладу + транспозиція	Euromaidan Press
12	Українська армія	the Ukrainian Army	Переклад	Euromaidan Press
13	82-га окрема аеромобільна бригада	82nd Separate Air Assault Brigade	Переклад	Euromaidan Press
14	Аеромобільні війська України	Ukraine's Air Assault Forces	Переклад	Euromaidan Press
15	лікарня Мечникова	Mechnikov Hospital	Транслітерація + переклад	Euromaidan Press
16	Фонд ветеранів України	the Ukrainian Veterans Fund	Переклад + транспозиція	Euromaidan Press

17	Офіс Президента	the President's Office	Переклад + транспозиція	Euromaidan Press
18	Служба безпеки України	Security Service of Ukraine (SBU)	переклад + акронім + транслітерація	Euromaidan Press
19	Фонд відновлення України	Reconstruction Fund for Ukraine	переклад	Business Ukraine
20	Національний банк України	the National Bank of Ukraine	переклад	Business Ukraine
21	Центр економічної стратегії	Center for Economic Strategy (CES)	переклад + акронім	Kyiv Post
22	Нафтогаз	Naftogaz	Транслітерація	Kyiv Post
23	Нова пошта	Nova Post	транслітерація + переклад	Kyiv Post
24	Львівська музична школа	Lviv's Music School	транслітерація + переклад	Kyiv Post
25	Маріупольський драматичний театр	Mariupol's drama theater	Адаптація + переклад	Kyiv Post
26	Циферблат	Ziferblat	Транслітерація	Kyiv Post
27	Калуш Оркестра	Kalush Orchestra	Транслітерація	Kyiv Post

Можна зробити висновок, що переклад ергонімів в українсько-англійській практиці перекладу має свої закономірності та поєднує кілька стратегій. Основним підходом є гібридне відтворення, коли імена, топоніми чи прізвища транслітеруються, а загальні назви, що позначають тип організації чи установи, перекладаються. Наприклад: *Kyiv City Council*, *Donbas Symphony Orchestra*, *Taras Shevchenko University*. Це дозволяє зберегти національну ідентичність та водночас зробити назву зрозумілою англомовному читачеві.

Історичні та унікальні назви зазвичай передаються лише транслітерацією, оскільки вони функціонують як самостійні бренди або маркери культурної спадщини. Сюди належать: *Naftogaz*, *Nova Post*, *Kalush Orchestra*, *Ziferblat*, *Chersonese*. У деяких випадках до таких назв додають пояснення: *Ancient City of Tauric Chersonese in Crimea*.

Офіційні установи та органи влади найчастіше перекладаються частково: зберігається транслітерація українського імені чи географічного маркера, а загальні терміни перекладаються: *National Bank of Ukraine*, *Security Service of Ukraine (SBU)*, *National Anti-Corruption Bureau (NABU)*. Використання подвійних варіантів (переклад + аббревіатура) забезпечує зрозумілість і водночас зберігає зв'язок із українським оригіналом.

У складі назв військових формування маємо переклад структурної частини (*brigade*, *battalion*, *forces*) з використанням арабських цифр та уточнень: *82nd Separate Air Assault Brigade*, *Ukraine's Air Assault Forces*. Це робить їхній статус зрозумілим міжнародній аудиторії.

Назви культурних та освітніх закладів перекладаються за моделлю «транслітерація топоніма + переклад слова, яке є загальною назвою»: *Lviv's Music School*, *Mariupol's Drama Theater*, *Taras Shevchenko University*. Завдяки цьому передається зміст і водночас зберігається український колорит.

Що ж до брендів та самих іменувань ЗМІ, то в переважній більшості випадків вони залишаються у транслітерації без перекладу (*The Kyiv Independent*, *Kyiv Post*, *Euromaidan Press*, *Naftogaz*, *Nova Post*). Це пояснюється тим, що вони вже закріпилися як міжнародно впізнавані назви.

Необхідно зауважити, що як і у випадку з подачею імен та прізвищ людей, трапляються відхилення від рекомендацій щодо транскодування. Наприклад: українську “и” подано як англійське “i”, а не “y”, наприклад, лікарня Мечникова - *Mechnikov Hospital*, Циферблат - *Ziferblat*. Українська «г» – як англійське «g», а не «h». Наприклад, *Нафтогаз* - *Naftogaz*.

Також українська «ц» передано як англійське «z», а не «ts», наприклад, *Циферблат* – *Ziferblat*.

Отже, практика перекладу ергонімів поєднує транслітерацію та переклад, а вибір способу залежить від функції назви. Імена, прізвища та бренди зазвичай залишаються у транслітерації, тоді як загальні слова перекладаються. Такий підхід дозволяє зберегти автентичність українських назв і водночас забезпечити їхню зрозумілість для іноземної аудиторії.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Аналіз опрацьованого ілюстративного матеріалу, що подано у вигляді таблиць показує, що в сучасних англомовних українських медіа найчастіше для відтворення власних назв використовується транслітерація. Вона застосовується для передавання географічних назв — міст, областей, районів, історичних топонімів — а також імен і прізвищ людей, що дозволяє точно передати фонетичні особливості оригіналу і забезпечує впізнаваність об'єкта. Для семантичної прозорості додають пояснення.

Ергоніми, тобто власні назви ділових об'єднань, іноді потребують ширших роз'яснень чи уточнень, оскільки просте відтворення латиницею не завжди передає культурний контекст. У таких випадках застосовується поєднання транслітерації з адаптованим перекладом або поясненнями, щоб зробити назву зрозумілою для міжнародної аудиторії.

Проблемою залишається відсутність єдиного підходу у реалізації транскодування ономастичних одиниць. Це може призводити до різної передачі одних і тих же назв у різних виданнях.

Разом із тим, аналіз практики англомовних українських медіа демонструє системний підхід до перекладу власних назв та підкреслює важливість застосування національних стандартів транслітерації, що підвищує точність, зберігає національну ідентичність і сприяє коректному сприйняттю українських реалій реципієнтами в англомовних країнах.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Виконане магістерське дослідження дало підставу для таких узагальнень та висновків:

У роботі подано визначення, характеристику та особливості власних назв (онімів). Зазначено, що основними рисами, які характеризують їх є стабільність форми, відсутність описового значення, індивідуальність та вони наділені мовними та граматичними особливостями.

Також у роботі зазначено, що оніми як важливі елементи лінгвістичної системи мови виконують такі функції як ідентифікаційна, інформативна, емоційно-оцінна, культурно-ідентифікаційна, запам'ятовувальна або мнемонічна, а також комунікаційна функції.

Ми навели класифікацію власних назв з відповідними прикладами: антропоніми (імена людей), топоніми (географічні назви), теоніми (назви божеств,) зооніми (клички тварин), астроніми (назви небесних тіл), космоніми (назви зон космічного простору і сузір'їв), хрононіми (назви відрізків часу, пов'язані з історичними подіями), ідеоніми (назви суб'єктів духовної культури), хрематоніми (назви об'єктів матеріальної культури), ергоніми (назви об'єднань людей), гідроніми (назви водоймищ), етноніми (назви народів та етнічних груп).

Також власні назви класифікують за структурними особливостями, за походженням, за функціональним призначенням. Разом з тим нами запропоновано нову класифікацію онімів, яка була створена шляхом поєднання критеріїв на основі вже існуючих класифікацій.

Важливою складовою роботи є розгляд питання перекладу власних назв. Згідно з перекладацькими нормами, власні назви не перекладаються у буквальному сенсі, проте існує набір способів, які надають можливість перекласти власні назви найбільш точно та адекватно. Основними способами перекладу є транскрипція, транслітерація, калькування або дослівний переклад, переклад шляхом опису або дескриптивний переклад, адаптація,

передача усталеними відповідниками, а також змішана передача або комбінований метод.

У другому розділі магістерської роботи увага зосереджена на англомовних українських періодичних виданнях. З'ясовано, що вони відіграють важливу роль у медіапросторі, адже вони є каналом комунікації між Україною та міжнародною спільнотою. Дипломати, журналісти, інвестори, представники міжнародних організацій є основною аудиторією згаданих періодичних видань. У роботі ми проаналізували такі видання як The Kyiv Independent, Ukrainian Journal, Lviv Today, The Ukrainian Weekly, Kyiv Post, Euromaidan Press, Business Ukraine, Krytyka, The world of the Orient, Ukrainian journal of Physics, Zoodiversity and Science and Innovations.

Ми підкреслили, що у наведеному вище переліку перших 7 періодичних видань є особливо актуальні в умовах російсько-української війни, дезінформації та масштабної пропаганди з боку росії. Було виокремлено такі особливості англомовних періодичних видань як динамічність та актуальність, жанрове та стилістичне різноманіття, соціокультурний контекст та цифровий формат і доступність.

Зазначено, що основними тематичними напрямками англомовних періодичних видань є актуальна інформація щодо таких тем: російсько-українська війна; політика та міжнародні відносини; економіка та бізнес; суспільство та культура; туризм та імідж України, а також розвиток науки.

Важливо зазначити те, що англомовні українські періодичні видання є багатим джерелом мовного матеріалу, адже вони є провідним каналом поширення нових понять і термінів. Вони слугують одним із головних джерел збагачення словникового запасу, у тому числі завдяки іншомовним запозиченням.

Згадані вище видання дають змогу простежувати адаптацію та варіативність англомовної термінології в різних сферах (наука, культура, медіа); створювати навчальні й перекладацькі матеріали; використовувати паралельні тексти для аналізу стилістичних і семантичних відповідників;

застосовувати їх як корпусну базу для систем машинного перекладу та укладення глосаріїв.

У третьому розділі нашої магістерської роботи ми розглянули особливості перекладу антропонімів, відтворення топонімів та ергонімів.

Зазначено, що попри існуючу рекомендаційну норму, немає єдиного підходу і реалізації перекладу власних назв на українську чи англійську мову. Ми вказали, що на державному рівні було прийнято систему романізації та представили її у вигляді таблиці. Особливостями цієї системи є те, що вона майже не використовує діакритичних знаків, тобто різних позначок над або під літерами, що дозволяє іноземцям, які володіють латиницею, правильно читати українські власні назви. Загалом вона є послідовною і ґрунтується на лінгвістичних принципах.

Практична частина роботи охоплює аналіз низки власних назв та їхній переклад. Детально проаналізовано близько 100 власних назв на предмет способу їхнього відтворення. На основі укладеної нами таблиці, зроблено висновок, що транслітерація є найбільш вживаним способом відтворення антропонімів. Погоджуємося, що це є найбільш правильним підходом, оскільки він адекватно передає ім'я та прізвище конкретної особи. На нашу думку, це є важливим для збереження оригінальної форми імені як частини особистої ідентичності.

На основі опрацювання матеріалу детально розглянуто поняття «топонім», а також способи їхнього відтворення. Топоніміка є розділом ономастики та вивчає походження, структуру та переклад власних географічних назв. Нами укладено таблицю з 20 топонімічних назв і способів їхнього перекладу. Опрацьовано великий обсяг статей англомовних періодичних видань.

Ми дійшли до висновку, що транслітерація є найбільш вживаним прийомом перекладу. Як і у випадку з іменами та прізвищами людей, так і з географічними назвами, вона доступно передає назву географічного об'єкта та його особливість.

Розглянуті випадки перекладу ергонімів (власні назви ділових об'єднань людей) демонструють часте використання гібридного відтворення ергонімів, коли імена, топоніми чи прізвища транслітеруються, а загальні назви, що позначають тип організації чи установи, перекладаються. Такий підхід дозволяє зберегти національну ідентичність та водночас зробити назву зрозумілою англомовному читачеві.

Отже, практика перекладу ергонімів поєднує транслітерацію та переклад, а вибір способу залежить від функції назви. Власні назви та бренди зазвичай залишаються у транслітерації, тоді як загальні слова перекладаються. Такий підхід дозволяє зберегти автентичність українських назв і водночас забезпечити їхню зрозумілість для іноземної аудиторії.

Узагальнюючи проведене дослідження, можна стверджувати, що власні назви посідають особливе місце у мовній та культурній системах, адже вони не лише виконують ідентифікаційну роль, а й відображають національну специфіку та зберігають історичну пам'ять.

Аналіз матеріалу англомовних українських видань засвідчив їхню вагому функцію як інструменту міжнародної комунікації, поширення достовірної інформації та формування позитивного образу України у світі.

Дослідження практики перекладу показало, що найбільш ефективними є методи, які забезпечують баланс між точністю передачі та зрозумілістю для іншомовної аудиторії. Такий підхід не лише сприяє адекватності перекладу, а й підтримує культурну ідентичність у глобальному комунікативному просторі.

Проведене дослідження має прикладне значення та може бути використаним фахівцями у сфері перекладознавства, лінгвістики та міжкультурної комунікації.

Це дослідження має важливе значення не лише для теорії, а й для практики. Його результати можна застосовувати у навчанні студентів-філологів та перекладачів, адже відібрані конкретні приклади допомагають краще зрозуміти, як коректно передавати власні назви англійською мовою.

Отриманий ілюстративний матеріал може бути використаний у підручниках, методичних посібниках і практичних завданнях з перекладу та мовознавства.

Окрім освітньої сфери, напрацювання роботи можуть стати корисними для журналістів, дипломатів та фахівців з інформаційних технологій. Вони допоможуть уніфікувати написання українських назв в англomовних виданнях і міжнародних документах, створювати словники та глосарії, а також вдосконалювати системи автоматичного перекладу. Це особливо актуально сьогодні, коли важливо зберігати правильне й послідовне відтворення українських назв у світовому інформаційному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Англо-український словник (100 000 слів) / Укл.: Гороть Є.І., Коцюк Л.М., Малімон Л. К., Павлюк А.Б. Вінниця: Нова Книга, 2006. 1700 с.
2. Ажнюк Б. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації. *Мовознавство*. 2001. № 3. С. 48–54.
3. Архипенко Л. Англіцизми в українській мові: причини, наслідки, перспективи запозичування. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71). № 5. Ч. 1. с. 1–6.
4. Бик І. С. Основи перекладу. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 228 с.
5. Битківська Я. В. Тенденції засвоєння та розвиток семантики англізмів у сучасній українській мові: дис. канд. філол. наук. Тернопіль : Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, 2008. 348 с.
6. Бучко Г. Є., Бучко Д. Г. Історична та сучасна українська ономастика: Вибрані праці, Чернівці, Букрек, 2013. 456 с.
7. Вежицька А. «Англійська мова: сенс і культура», 2006 р. 239 с.
8. Глінка Н. В. Семантико-стилістичні особливості англومовних текстів публіцистичного стилю. *Advanced education*. Київ, 2014. Вип. 1. 136 с.
9. Голуб О. Медіакомпас: практичний посібник. Путівник професійного журналіста. Київ : Інститут масової інформації, 2016. 184 с.
10. Гончар О.С. «Публіцистичний дискурс та його функції». Журнал «Новітня філологія». 2010. № 6 (36), С. 35-41.
11. Гороховський В. Ономастика та переклад власних назв. К.: Видавництво НУ, 2011.
12. Енциклопедія української мови. / Ред. кол.: В. М. Русанівський (гол. ред.) та ін. Київ: «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. 824 с.
13. Жовтобрюх М. А., Сучасна українська літературна мова: Лексика і фразеологія. К.: Наукова думка, 1973. 312 с.
14. Закон України «Про географічні назви» від 31.05.2005 № 2604-IV.

15. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця, Нова книга, 2004. 576 с.
16. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. 2 вид. Київ: Академія, 2005. 368 с.
17. Кочерган М.П. Загальне мовознавство Київ: Академія, 2006. 463 с.
18. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства Київ, 2006. 423 с.
19. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця, Нова книга, 2003. 448 с.
20. Кравченко Л.О. Українська ономастика Знання Київ, 2014. 239 с.
21. Лапінська О.М. Англіцизми в структурі українського художнього тексту кінця ХХ – початку ХХІ ст.: автореф. дис. канд. філол. наук. Дніпропетровськ: Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара, 2013. 20 с.
22. Майструк Т. С. Англійські запозичення у функціонально-стильових різновидах української мови кінця ХХ – початку ХХІ століть: автореф. дис. канд. філол. наук. Кривий Ріг, 2010. 20 с.
23. Михайленко В. М. Публіцистичний стиль як засіб впливу на реципієнта. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Ужгород, 2010. № 23. С. 113.
24. Молоткіна Ю. Різні способи написання новітніх англіцизмів в українській мові. *Науковий вісник Дрогобицького Державного Педагогічного Університету імені Івана Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2017. Вип. 7. С. 119–123.
25. Навальна М. Складнощі редагування іншомовних лексем у мові засобів масової інформації. Мова. Суспільство. Журналістика: матеріали ХХІV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови Київ. С. 42–45.
26. Німчук В. Проблеми української ономастики. Львів, 1990. 263 с.
27. Поворознюк С. І. «Специфіка лінгвостилістичного аналізу публіцистичних текстів», *Науковий часопис Національного педагогічного*

університету імені М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство): Збірник наукових праць / Відп. ред. Л. І. Мацько. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 2. С. 238.

28. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 року № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею».

29. Русанівський В. М. Історія української літературної мови. Підручник. К.: АртЕк, 2001. 392 с.

30. Русанівський В.М. Українська мова. К.: Либідь, 2001. 196 с.

31. Роман В. Особливості адаптації лексичних запозичень у мові засобів масової інформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2018. № 36. С. 118–121.

32. Словник уа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=%D0%95%D0%A0%D0%93%D0%9E%D0%9D%D0%86%D0%9C%D0%98>

33. Стишов О. А. Нові іншомовні слова в українськомовних ЗМІ початку ХХІ ст. *Studia philologica*. 2017. Випуск 9. С. 66–75.

34. Селігей П. О. Вступ до мовознавства. К.: Либідь, 2012. С. 118.

35. Шагала Л.Б., Бельдей Н.М. Wayscience 5th International scientific and practical Internet Conference “Mechanism of scientific and technical potential development” Відтворення ономастичних одиниць в англomовних українських періодичних виданнях с. 253.

36. Business Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://businessukraine.ua/>

37. Bell, A. The Language of News Media. Oxford: Blackwell 1991. 254 p.

38. Bilaniuk, L. Contested Tongues: Language Politics and Cultural Correction in Ukraine. Cornell University Press 2005. 230 p.

39. Cambridge Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dictionary.cambridge.org/>

40. Euromaidan Press [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://euromaidanpress.com/>

41. Fairclough, N. Media Discourse. London: Edward Arnold. 1995. 214 p.
42. Fowler, R. Language in the News: Discourse and Ideology in the Press. London: Routledge. 1991. 268 p.
43. Krytyka [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://krytyka.com/en/>
44. Kyiv Post [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kyivpost.com/>
45. Mill, John Stuart. A system of logic, ratiocinative and inductive: being a connected view of the principles of evidence, and methods of scientific investigation. Vol. 1. London: J. W. Parker. 1843 p. 558.
46. Oxford Learner's Dictionaries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
47. Pavlenko, A. Multilingualism in Post-Soviet Countries. International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 2008. 11 (3–4), 275–314.
48. Reuters [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.reuters.com/business/autos-transportation/elon-musk-renews-criticism-trump-spending-bill-calls-new-political-party-2025-06-30/>
49. Shliakhtina, O., Kyselova, T., Mudra, S., Talalay, Y., & Oleksiienko, A.. The effectiveness of the grammar translation method for learning English in higher education institutions. Revista Eduweb, 2023 17(3), 134-145. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.03.12>
50. Science and Innovations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://akademperiodyka.org.ua/en/journals/science-and-innovations/>
51. Talalay Y. Importance of grammar translation method in foreign language acquisition. Collection of scientific papers “SCIENTIA”. Kraków, Republic of Poland. 2024.
52. The Kyiv Independent [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kyivindependent.com/>
53. The Ukrainian weekly [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://subscription.ukrweekly.com/>

54. The World of the Orient [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://oriental-world.org.ua/index.php/journal>
55. Ukrainian Journal of Physics [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://ujp.bitp.kiev.ua/index.php/ujp>
56. Ukrainian Journal [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://ukrainianjournal.com/>
57. Ukrainska Pravda [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.pravda.com.ua/eng/news/2025/05/17/7512638/>
58. Van Dijk T. A. Discourse and Context: A Sociocognitive Approach. Cambridge: Cambridge University Press. 2008.
59. Van Dijk T.A., Kintsch W. Strategies of discourse comprehension. New York: Academic Press, 1983. 418 p.
60. Zelizer B., Allan S. Keywords in news and journalism studies. Maidenhead, Berkshire : Open University Press, 2010. 181 p.
61. Zoodiversity [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://ojs.akademperiodyka.org.ua/index.php/Zoodiversity/index>

SUMMARY

In the contemporary multilingual space, which is rapidly changing under the influence of globalization processes, accuracy in the translation of proper names into English is gaining particular importance. English-language Ukrainian periodicals play a significant role in shaping Ukraine's international image, as well as in promoting its cultural, political, economic, and social heritage abroad.

The process of translating proper names is accompanied by a number of challenges, including the need to adapt to a foreign-language context, variability in transcoding, and the necessity to preserve semantic and emotional connotations. In the context of war, counteracting information threats, and political instability in Ukraine, the correct rendering of proper names acquires strategic significance. Translation errors may lead to distortion of meaning, loss of trust in information sources, or the dissemination of inaccurate information.

Despite the existence of certain scholarly studies on the translation of proper names in the mass media (hereinafter referred to as the media), this issue remains insufficiently explored. The present research has both theoretical and practical value for translators, editors, journalists, philologists, and other professionals working with English-language texts.

The aim of the study is to identify the features and regularities of rendering proper names into English in Ukrainian English-language periodicals, as well as to determine typical errors and difficulties arising in this process.

To achieve this aim, the following objectives were set:

- to examine the theoretical foundations of translating proper names in English-language media texts;

- to classify the main types of proper names occurring in Ukrainian English-language periodicals;

- to analyse methods of translating proper names (transliteration, transcription, calque, adaptation, contextual translation, etc.);

- to consider the specifics of rendering proper names in particular periodicals;

to identify typical translation errors and difficulties and propose ways to overcome them.

The subject of the study comprises the linguistic aspects of translating proper names in Ukrainian English-language media.

The object of the study is the process of translating proper names into English in Ukrainian periodicals.

This process encompasses a wide range of linguistic, cultural, social, and communicative aspects related to the rendering of proper names in translated texts intended for an English-speaking audience. It concerns not only the technical side of translation but also the choice of strategies and methods that ensure adequacy, accuracy, and cultural appropriateness.

The research material consists of articles from Ukrainian English-language newspapers and magazines, including:

The Kyiv Independent, Kyiv Post, Lviv Today, Ukrainian Journal, The Ukrainian Weekly, Business Ukraine, Euromaidan Press, and others.

The study employs a set of methods, including descriptive, comparative-analytical, linguostylistic, and quantitative analysis methods.

Scientific novelty lies in the development of recommendations aimed at improving the translation of proper names, which will contribute to more effective communication with foreign audiences while preserving cultural and semantic features.

Practical significance of the study is determined by the fact that its results may be useful for translators, journalists, teachers, and students of humanities disciplines, particularly in the development of essential competencies while studying linguistic and translation-related courses.

The results of the master's thesis were tested through participation in the 5th International Scientific and Practical Internet Conference "Mechanism of Scientific and Technical Potential Development" (November 13–14, 2025) and the publication of conference abstracts entitled "Rendering Onomastic Units in Ukrainian English-Language Periodicals"; as well as participation in the Kremenets Pedagogical

Readings (April 3–4, 2025) with the publication of an article entitled “From Theory to Conditions: An Analysis of the Concept of ‘Pedagogical Conditions’ in the Context of Early English Language Teaching in Ukraine” (URL: https://www.aphnjournal.in.ua/archive/88_2025/part_2/45.pdf).

The structure of the thesis includes an introduction, three chapters, general conclusions, and a list of references.

Summarizing the conducted research, it can be stated that proper names occupy a special place in linguistic and cultural systems, as they not only perform an identificatory function but also reflect national specificity and preserve historical memory.

The analysis of materials from Ukrainian English-language periodicals has demonstrated their significant role as a tool of international communication, dissemination of reliable information, and formation of a positive image of Ukraine worldwide.

The study of translation practices has shown that the most effective methods are those that ensure a balance between accuracy of rendering and comprehensibility for a foreign-language audience. Such an approach contributes not only to translation adequacy but also to the preservation of cultural identity within the global communicative space.

The conducted research has applied value and may be used by specialists in translation studies, linguistics, and intercultural communication.

This study is important not only for theory but also for practice. Its results may be applied in the training of philology students and translators, as the selected examples help to better understand how to correctly render proper names into English. The illustrative material obtained may be used in textbooks, methodological manuals, and practical translation and linguistics tasks.

In addition to the educational sphere, the findings of the study may be useful for journalists, diplomats, and information technology specialists. They may assist in unifying the spelling of Ukrainian proper names in English-language publications

and international documents, compiling dictionaries and glossaries, and improving machine translation systems. This is particularly relevant today, when maintaining correct and consistent rendering of Ukrainian names in the global information space is of crucial importance.

ZUSAMMENFASSUNG

Im heutigen mehrsprachigen Raum, der sich unter dem Einfluss von Globalisierungsprozessen rasch verändert, gewinnt die Genauigkeit bei der Übersetzung von Eigennamen ins Englische besondere Bedeutung. Englischsprachige ukrainische Periodika spielen eine wichtige Rolle bei der Gestaltung des internationalen Images der Ukraine sowie bei der Vermittlung ihres kulturellen, politischen, wirtschaftlichen und sozialen Erbes im Ausland.

Der Übersetzungsprozess von Eigennamen ist mit einer Reihe von Schwierigkeiten verbunden, darunter die Notwendigkeit der Anpassung an einen fremdsprachigen Kontext, die Variabilität der Transkodierung sowie die Bewahrung der semantischen und emotionalen Bedeutung. Unter den Bedingungen des Krieges, der Abwehr von Informationsbedrohungen und der politischen Instabilität in der Ukraine gewinnt die korrekte Wiedergabe von Eigennamen strategische Bedeutung. Übersetzungsfehler können zur Verzerrung von Inhalten, zum Verlust des Vertrauens in Informationsquellen oder zur Verbreitung unzuverlässiger Informationen führen.

Trotz einiger wissenschaftlicher Arbeiten im Bereich der Übersetzung von Eigennamen in den Massenmedien (im Folgenden: Medien) bleibt dieses Problem unzureichend erforscht. Die vorliegende Untersuchung besitzt sowohl theoretischen als auch praktischen Wert für Übersetzerinnen und Übersetzer, Redakteurinnen und Redakteure, Journalistinnen und Journalisten, Philologinnen und Philologen sowie andere Fachkräfte, die mit englischsprachigen Texten arbeiten.

Ziel der Arbeit ist es, die Besonderheiten und Gesetzmäßigkeiten der Wiedergabe von Eigennamen ins Englische in ukrainischen englischsprachigen Periodika zu ermitteln sowie typische Fehler und Schwierigkeiten dieses Prozesses zu identifizieren.

Zur Erreichung dieses Ziels wurden folgende Aufgaben formuliert:

die theoretischen Grundlagen der Übersetzung von Eigennamen in englischsprachigen Medientexten zu untersuchen;

die wichtigsten Typen von Eigennamen zu klassifizieren, die in ukrainischen englischsprachigen Periodika vorkommen;

die Methoden der Übersetzung von Eigennamen zu analysieren (Transliteration, Transkription, Lehnübersetzung, Adaptation, kontextuelle Übersetzung usw.);

die Besonderheiten der Wiedergabe von Eigennamen in ausgewählten Periodika zu betrachten;

typische Übersetzungsfehler und -schwierigkeiten zu identifizieren und Wege zu deren Überwindung vorzuschlagen.

Gegenstand der Untersuchung sind die linguistischen Aspekte der Übersetzung von Eigennamen in ukrainischen englischsprachigen Medien.

Objekt der Untersuchung ist der Prozess der Übersetzung von Eigennamen ins Englische in ukrainischen Periodika.

Dieser Prozess umfasst ein breites Spektrum linguistischer, kultureller, sozialer und kommunikativer Aspekte, die mit der Wiedergabe von Eigennamen in übersetzten Texten für ein englischsprachiges Publikum verbunden sind. Dabei geht es nicht nur um die technische Seite der Übersetzung, sondern auch um die Auswahl von Strategien und Methoden, die Angemessenheit, Genauigkeit und kulturelle Adäquatheit gewährleisten.

Als Forschungsmaterial dienten Artikel aus ukrainischen englischsprachigen Zeitungen und Zeitschriften, darunter:

The Kyiv Independent, Kyiv Post, Lviv Today, Ukrainian Journal, The Ukrainian Weekly, Business Ukraine, Euromaidan Press und andere.

In der Arbeit wurde ein Methodenkomplex angewandt, darunter die deskriptive Methode, die vergleichend-analytische Methode, die linguostilistische Methode sowie die quantitative Analyse.

Die wissenschaftliche Neuheit besteht in der Entwicklung von Empfehlungen zur Verbesserung der Übersetzung von Eigennamen, die eine effektivere

Informationsvermittlung an ein fremdsprachiges Publikum unter gleichzeitiger Bewahrung kultureller und inhaltlicher Besonderheiten ermöglichen.

Die praktische Bedeutung der Untersuchung liegt darin, dass ihre Ergebnisse für Übersetzerinnen und Übersetzer, Journalistinnen und Journalisten, Lehrkräfte sowie Studierende geisteswissenschaftlicher Fachrichtungen nützlich sein können, insbesondere bei der Entwicklung notwendiger Kompetenzen im Rahmen linguistischer und übersetzungswissenschaftlicher Disziplinen.

Die Ergebnisse der Masterarbeit wurden erprobt durch die Teilnahme an der 5. internationalen wissenschaftlich-praktischen Online-Konferenz „Mechanism of Scientific and Technical Potential Development“ (13.–14. November 2025) sowie durch die Veröffentlichung von Konferenzthesen zum Thema „Wiedergabe onomastischer Einheiten in ukrainischen englischsprachigen Periodika“; ferner durch die Teilnahme an den „Kremenetsker Pädagogischen Lesungen“ (3.–4. April 2025) mit der Veröffentlichung eines Artikels zum Thema „Von der Theorie zu den Bedingungen: Analyse des Begriffs, pädagogische Bedingungen‘ im Kontext des frühen Englischunterrichts in der Ukraine“ (URL: [https://www.aphn-journal.in.ua/archive/88_2025/part_2/45.pdf])(https://www.aphn-journal.in.ua/archive/88_2025/part_2/45.pdf)).

Die Struktur der Arbeit umfasst eine Einleitung, drei Kapitel, allgemeine Schlussfolgerungen sowie ein Literaturverzeichnis.

Zusammenfassend lässt sich feststellen, dass Eigennamen einen besonderen Platz in sprachlichen und kulturellen Systemen einnehmen, da sie nicht nur eine identifizierende Funktion erfüllen, sondern auch nationale Besonderheiten widerspiegeln und historisches Gedächtnis bewahren.

Die Analyse der Materialien aus ukrainischen englischsprachigen Periodika hat ihre bedeutende Funktion als Instrument der internationalen Kommunikation, der Verbreitung verlässlicher Informationen und der Formierung eines positiven Images der Ukraine in der Welt bestätigt.

Die Untersuchung der Übersetzungspraxis zeigte, dass jene Methoden am effektivsten sind, die ein Gleichgewicht zwischen der Genauigkeit der Wiedergabe und der Verständlichkeit für ein fremdsprachiges Publikum gewährleisten. Ein solcher Ansatz trägt nicht nur zur Übersetzungsadäquatheit bei, sondern unterstützt auch die Bewahrung kultureller Identität im globalen Kommunikationsraum.

Die durchgeführte Forschung besitzt einen ausgeprägten Anwendungswert und kann von Fachleuten aus den Bereichen Übersetzungswissenschaft, Linguistik und interkulturelle Kommunikation genutzt werden.

Diese Untersuchung ist nicht nur für die Theorie, sondern auch für die Praxis von Bedeutung. Ihre Ergebnisse können in der Ausbildung von Philologiestudierenden und Übersetzenden eingesetzt werden, da die ausgewählten Beispiele ein besseres Verständnis dafür ermöglichen, wie Eigennamen korrekt ins Englische übertragen werden. Das gewonnene illustrative Material kann in Lehrbüchern, methodischen Handreichungen sowie in praktischen Übungen zur Übersetzung und Sprachwissenschaft verwendet werden.

Über den Bildungsbereich hinaus können die Forschungsergebnisse für Journalistinnen und Journalisten, Diplomatinen und Diplomaten sowie Fachkräfte im Bereich der Informationstechnologien von Nutzen sein. Sie tragen zur Vereinheitlichung der Schreibweise ukrainischer Eigennamen in englischsprachigen Publikationen und internationalen Dokumenten bei, unterstützen die Erstellung von Wörterbüchern und Glossaren sowie die Verbesserung automatischer Übersetzungssysteme. Dies ist insbesondere heute von großer Relevanz, da eine korrekte und konsistente Wiedergabe ukrainischer Namen im globalen Informationsraum von entscheidender Bedeutung ist.